

Vlaams
Parlement

vergadering **C38**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 22 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de grensoverschrijdende culturele samenwerking tussen Belgisch en Nederlands Limburg – 223 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het coronanoodfonds voor de cultuursector en de nieuwe corona-activiteitenpremie – 235 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de in Monaco in beslag genomen archeologische artefacten – 269 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van subsidies voor bovenlokaal cultureel werk voor 2021 – 305 (2020-2021)	16
VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de zoektocht naar een oplossing voor de acht sociaal-culturele organisaties die geconfronteerd worden met een afbouw van hun gescosubsidies – 321 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de afschaffing van gescosubsidies voor het sociaal-cultureel werk – 360 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het onderzoeksrapport 'Publieksarcheologie in Vlaanderen' – 345 (2020-2021)	25
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de stijgende hulpvraag bij jongeren door de coronacrisis – 263 (2020-2021)	28
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de kanalen waarlangs coronagerelateerde informatie jongeren bereikt – 297 (2020-2021)	35
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over jongeren en de beeldvorming ervan in coronatijden – 316 (2020-2021)	38

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de grensoverschrijdende culturele samenwerking tussen Belgisch en Nederlands Limburg – 223 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Op 4 november 2020 vindt de tweejaarlijkse Nederlands-Vlaamse regeringstop plaats in het mooie Brasschaat. In een schrijven van het Algemeen Nederlands Verbond (ANV) gericht aan de Nederlandse en Vlaamse minister van Cultuur, vragen ze aandacht voor een versterkte grensoverschrijdende culturele samenwerking van de twee mooie Limburgen in België en Nederland.

Het ANV heeft de huidige culturele samenwerking tussen beide Limburgen onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat die minimaal is. Dit ondanks het feit dat Limburgers dezelfde taal spreken en op een steenworp afstand van elkaar wonen.

De ambitie van het ANV is om beide Limburgse provincies tot één culturele regio te laten uitgroeien. Een initiatief dat ik alleen maar kan steunen. Bovendien heeft de Belgisch-Limburgse stad Genk de ambitie om in 2030 Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Dit project zal door het ANV in beide Limburgen ondersteund worden. Eveneens wordt een beroep gedaan op de ondersteuning van de provincie Nederlands Limburg en de Nederlands Limburgse gemeentebesturen.

Minister-president, welke agendapunten zal u naar voren schuiven op de top van 4 november aanstaande?

Hoe staat u tegenover een versterkte grensoverschrijdende culturele samenwerking tussen Belgisch en Nederlands Limburg? Zal u dit ondersteunen op de top van 4 november?

Zal u initiatieven nemen om de kandidatuur van uw Genk voor Culturele Hoofdstad van Europa in 2030 te ondersteunen en kracht bij te zetten?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brouns, ik wil eerst iets zeggen over die top van 4 november. Die zou inderdaad normaal gezien fysiek plaatsvinden in – ik citeer u, mijnheer Brouns – het mooie Brasschaat. Maar door de verslechterde coronasituatie is het niet meer opportuun en realistisch om een fysieke bijeenkomst van de twee regeringen te organiseren. De top zal worden vervangen door een digitale top. De vakministers zullen in aanloop naar 4 november op een digitale manier bilaterale ontmoetingen hebben en de dossiers bespreken. Dat kan de dagen voor 4 november gebeuren. Op 4 november staat er een afsluitende, digitale ontmoeting gepland tussen mezelf en de Nederlandse minister-president, de heer Mark Rutte.

De agenda van de top bevat verschillende sociaal-economische dossiers, dossiers op het vlak van onderwijs, en uiteraard is corona een belangrijke gespreksonderwerp. Maar ikzelf breng ook graag een aantal culturele dossiers ter sprake. Het gaat voornamelijk om dossiers en projecten die breder kaderen in mijn aandacht om de culturele samenwerking zowel te verbreden als te verdiepen, en het cultureel grensoverschrijdend verkeer te blijven stimuleren.

Het Kunstenproject Maasland, waarin ik ook de verbinding met Nederland wil bekijken, is een element, ook in navolging van een vraag van u, mijnheer Brouns, en anderen.

En dan is er het vervolg van het project 'Overbruggen', waarin De Brakke Grond en Dutch Culture samenwerken in het identificeren van drempels voor cultureel verkeer tussen Vlaanderen en Nederland, om die drempels vervolgens ook zo veel mogelijk weg te nemen. Informatieverstrekking rond financieel-zakelijke en fiscale aspecten is uit hun gezamenlijk netwerkonderzoek bijvoorbeeld als een drempel naar boven gekomen.

Deze zaken sluiten ook aan bij de vraag van het ANV Limburg. Dus, als u mij vraagt hoe ik sta tegenover een versterkte grensoverschrijdende culturele samenwerking tussen de beide Limburgen, het Vlaamse en het Nederlandse Limburg, dan is het antwoord erg duidelijk en vanzelfsprekend: ik sta daar positief tegenover.

Momenteel bestaan verschillende instrumenten om die samenwerking te stimuleren.

Het Vlaams-Nederlands huis deBuren is actief in de hele Lage Landen. Specifiek voor de samenwerking in de grensregio is het project 'Grensverleggers' ontstaan. Samen met de Nederlandse provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg wordt de lokale culturele uitwisseling inhoudelijk aangejaagd en financieel ondersteund. Het matching fund Grensverleggers heeft sinds 2018 83 projecten ondersteund, waaronder verschillende Limburgse projecten of projecten met Limburgse actoren. Zo is er, bijvoorbeeld, het tentoonstellingsproject 'Currents' van kunstencentra Marres in Maastricht en Z33 in Hasselt. Dat is een jaarlijkse groepstentoonstelling met werk van recent afgestudeerde kunstenaars.

Als het Algemeen-Nederlands Verbond concrete projecten voor ogen heeft, nodig ik deze organisatie graag uit om in het licht van 'Grensverleggers' bij deBuren een aanvraag in te dienen.

Voorts is deBuren ook met een eigen programmering in Vlaams en Nederlands Limburg actief, bijvoorbeeld door het internationaal residentieproject 'citybooks' in Hasselt en Genk te laten landen of door de eerste editie van het grootschalig slot-evenement 'Tijd voor Tongeren' mee te organiseren. Binnen de net vermelde kaders en de missie van deBuren is een samenwerking met diverse partners mogelijk. Dit betekent niet dat elke samenwerking die Vlaams-Nederlandse elementen bevat direct zal worden gestart.

Op basis van het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking kunnen projecten die in Limburg ontstaan en groeien ook naar een verbinding met Nederland kijken. Waar nodig, wil ik die verbinding graag in gesprek met Nederland faciliteren. Ik verwijs hiervoor naar het kunstproject in het Maasland. Ik zal dat tijdens de top naar voren brengen om na te gaan of een aansluiting langs Nederlandse zijde mogelijk is.

In Europese programma's als Interreg kan opnieuw meer aandacht voor de culturele en creatieve componenten van een grensoverschrijdende samenwerking groeien. Het programma biedt alleszins een kader voor een samenwerking. De kandidatuur van Maastricht voor culturele hoofdstad van Europa 2018 heeft dit bewezen. Deze kandidatuur was tegelijkertijd de kandidatuur van de Euregio, waar de steden Hasselt en Genk, de provincie Limburg en de Duitstalige Gemeenschap deel van uitmaken. Het is in 2018 uiteindelijk Leeuwarden geworden, maar deze kandidatuur heeft een sterke dynamiek op gang getrokken.

Specifiek voor Limburg is er het Limburgplan van de Vlaamse Regering. De provincies zijn niet meer bevoegd voor cultuur en financieren geen kunst- of cultuurprojecten meer, maar kunnen wel faciliteren. Ik heb begrepen dat de gouverneur van Limburg dat ook doet.

Mijnheer Brouns, wat mijn steun voor de kandidatuur van Genk als culturele hoofdstad van Europa 2030 betreft, zal de burgemeester van Genk me graag over

“mijn Genk” horen spreken. Het zal u misschien niet verwonderen dat meerdere steden de ambitie koesteren om in 2030 culturele hoofdstad van Europa te worden. In Vlaanderen zijn dat de steden Oostende, Kortrijk, Gent, Leuven, Hasselt en Genk. U weet mogelijk ook dat Brussel een kandidatuur ambieert. In het Franstalig landsgedeelte overweegt Luik een deelname. Een kandidatuur van Hasselt en Genk zou ongetwijfeld de culturele dynamiek in de regio versterken. Vlaanderen zet nu al sterk in op C-Mine, Z33, het Openluchtmuseum Bokrijk, Biomista en tal van andere initiatieven. Wat de kandidatuur voor culturele hoofdstad van Europa betreft, moet ik als Vlaams minister van Cultuur rekening houden met het feit dat in totaal vijf verschillende steden een kandidatuur in het vooruitzicht stellen.

Procedureel verwacht de EU dat de lidstaat België ten laatste in het jaar n-6, 2024, de oproep tot kandidaturen lanceert. In de praktijk overleggen de gemeenschappen over die oproep. De Europese procedure voorziet in een Europees samengestelde jury. Na de jurering wordt van een eventuele longlist een shortlist gemaakt, met daarna een finale indiening van kandidaturen en jurering. In 2026 volgt de voordracht aan de EU, die de titel toekent. Als minister-president, zal ik vooral betrachten dat het een Vlaamse stad wordt. We zullen dan moeten bekijken welke Vlaamse stad het beste programma heeft. U kent mijn voorliefde voor Genk, maar als Vlaams minister-president kan ik niet stellen dat we alleen en absoluut voor Genk zullen rijden. We rijden eerst voor een Vlaamse stad en gaan dan na welke Vlaamse stad het programma met de hoogste slaagkansen heeft.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel voor uw duidelijk antwoord. Deze commissievergadering is dan wel digitaal, maar uw non-verbaal gedrag sprak boekdelen, waarvoor dank.

Er zijn inderdaad heel wat sterke Vlaamse steden en het is absoluut belangrijk dat we een Vlaamse stad kunnen binnenhalen als hoofdstad van Europa. We mogen soms chauvinistisch zijn en onze liefde voor het mooie Limburg niet wegsteken; u hebt dat ook niet gedaan.

Ik denk wel dat er sociaal-economisch enorm veel verwevenheid is tussen Vlaanderen en Nederland, zeker ook in die mooie provincies aan beide zijden van de Maas in Limburg, en dat die culturele positie op dat vlak nog wel wat versterking kan krijgen. U hebt verwezen naar een aantal mooie samenwerkingsverbanden, maar ik stel toch vast dat vaak wat meer nodig is om die internationale positie te verwerven dan die samenwerking via de bestaande Europese subsidiekaders waarnaar verwezen is. Dat zijn al hefboomen, maar vaak is het toch niet evident om daar effectief die grote projecten uit te laten groeien. Dat is een werk van lange adem, we mogen dat zeker niet loslaten. U verwees naar het initiatief van de gouverneur; ik denk dat dat goed is. Hij kiest voor de Limburgers, en de bevoegdheden van de provincies komen dan op de tweede plaats. We gaan heel vaak herinneren aan die belangrijke woorden die hij wat cultuur betreft heeft uitgesproken.

Die structurele samenwerking herhaalt zich. U verwees naar een aantal voorbeelden waardoor het structureel zou kunnen, maar daarnaast leeft de behoefte om op cultureel vlak de internationale positie van Vlaanderen te versterken door het meer structureel in te bedden. Misschien hebt u daar een visie op langere termijn binnen uw beleidsdomein om het meer structureel te verankeren, die culturele positie van Vlaanderen in de wereld, als tandem met Nederland.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Een grensoverschrijdende samenwerking is natuurlijk een goede zaak. Het is positief dat én de provincie én de verenigingen

mee hun schouders zetten onder dat verhaal. Een sterk cultureel leven in Vlaams Limburg kan alleen maar een extra troef zijn in die samenwerking. U hebt net al aangehaald dat de regering al verschillende initiatieven genomen heeft: de steun voor Z33, Alden Biesen, be-MINE, Grenspark Maasland. In dat verband kan ik ook zeggen dat ex-collega, nu gouverneur, Jos Lantmeeters onlangs ook een vergadering belegd heeft in Hasselt. Ik wil wel heel duidelijk zeggen dat hij alleen maar faciliteerde, want provincies zijn niet bevoegd voor cultuur; hij heeft enkel die vergadering mogelijk gemaakt, hij had daar ook geen inbreng. Daar werd ook de samenwerking tussen de beide Limburgen besproken als een van de punten. Er waren een aantal leidinggevenden van Limburgse cultuurhuizen. Collega Coenegrachts, die niet in deze commissievergadering aanwezig is, en ikzelf waren daar ook bij vanwege onze Limburg-connectie. Ik heb al gezegd dat ik een speciale band heb met Genk – ik ben er jarenlang op vakantie geweest, ik heb er familie –, dus ik sympathiseer voor Genk.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brouns, wat die structurele verankering betreft: dat zit in het Cultureel Verdrag tussen Nederland en Vlaanderen. Die structurele samenwerking zit daarin vervat. Dat vertaalt zich ook in organisaties als deBuren, in onze vestiging van De Brakke Grond in Amsterdam, en zo. Daar zitten wel veel structurele dingen in. Maar de initiatieven binnen dat verdrag moeten natuurlijk van de spelers op het veld komen. Daar zijn gelukkig heel veel goede voorbeelden van, maar ik denk dat de structurele verankering voorzien is in het verdrag.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank u wel. Ik tel dus al drie stemmen voor Genk in deze commissie. Dat is al goed. Dat is het begin.

Minister-president, er is al heel veel structurele samenwerking. Het is goed dat dat verankerd is. Ik ben inderdaad niet de cultuurexpert op dat vlak. Maar ik denk wel dat het belangrijk is om samen doelen te stellen, om samen trofeeën binnen te halen die echt wel een internationale uitstraling hebben. Dan gaat het inderdaad van de Culturele Hoofdstad tot nog veel grotere evenementen die beide regio's op de wereldkaart kunnen zetten. Als die structuren er vandaag zijn, valt dat alleen maar toe te juichen. Dan denk ik alleen dat het toch wel wenselijk is om samen hogere doelen te stellen, om meer projecten met internationale uitstraling binnen te halen in deze regio, om onze regio wereldwijd nog meer op de kaart te zetten.

Maar goed, ik noteer alvast het brede draagvlak, het brede enthousiasme in deze belangrijke Vlaamse commissie, voor de kandidatuur van Genk als Culturele Hoofdstad van 2030. Dank u wel, collega's!

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het coronanoodfonds voor de cultuursector en de nieuwe corona-activiteitenpremie – 235 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, op vrijdag 9 oktober kondigde u aan dat er een nieuwe premie voor de cultuursector komt van 2.000 tot

20.000 euro. Het budget komt uit het Vlaamse noodfonds om de gevolgen van de coronacrisis te bestrijden. Deze nieuwe culturele activiteitenpremie kan worden aangevraagd door rechtspersonen of eenmanszaken in de cultuursector. Een voorwaarde is dat er bij het project minstens twee professionele cultuurwerkers betrokken zijn. De activiteiten moeten ook coronaproof worden georganiseerd. De premie kan worden gebruikt voor de organisatie of uitvoering van een culturele activiteit, of voor de terbeschikkingstelling van infrastructuur voor een culturele activiteit. Ze kan worden aangevraagd in schijven van 2.000 euro, met een maximum van 20.000 euro. De premie is er vanaf de tweede helft van oktober 2020, tot en met 31 mei 2021, of tot de middelen van het noodfonds uitgeput zijn. De nieuwe cultuurpremie wordt toegekend volgens het principe 'first come, first served'. Ik geef een citaat van u uit een Belga-bericht: "De culturele sector heeft de voorbije maanden bewezen dat ze in staat is om op een veilige manier activiteiten te organiseren. Er is dus geen enkele reden om niet aan cultuurbeleving te doen."

Bij de lancering van het coronanoodfonds in het voorjaar ging u ervan uit dat de voorziene 265 miljoen euro niet zouden volstaan om de noden te lenigen in de cultuur-, jeugd-, sport- en mediasector. Het noodfonds voorzag in bijna 65 miljoen euro steun voor de cultuursector. Hoewel u vreesde dat het misschien niet voldoende zou zijn, was dat toch een zeer aanzienlijk bedrag binnen het noodfonds. Ik wil u bedanken voor de inspanning die u hebt geleverd om middelen voor de cultuursector te zoeken.

Dat geld kon gaan naar: een bijkomende subsidie voor organisaties die meerjarige subsidies ontvangen, een premie voor kwetsbare kernspelers uit de cultuursector en een forfaitair bedrag voor een aantal koepelorganisaties met bijzondere opdracht.

Nu hebt u een nieuwe corona-activiteitenpremie georganiseerd. Kunt u in detail toelichten hoeveel van de 65 miljoen euro van het noodfonds voor de cultuursector nog niet werden toegekend en bijgevolg nu voorzien zijn voor deze coronacultuuractiviteitenpremie?

De cultuursector kon bovengenoemde steun van het cultuurnoodfonds aanvragen tot en met einde augustus. Hoeveel aanvragen werden ingediend en hoeveel aanvragen werden inmiddels goedgekeurd en uitbetaald?

We horen in de cultuursector een aantal klachten over deze regeling. Er zou een te beperkte referteperiode zijn – de verliezen beginnen pas op te lopen vanaf juli. Het was ingewikkeld om het dossier in te dienen via KIOSK. Het was moeilijk om preciaire kernspelers mee op te nemen in het dossier, enzovoort. Waarom werd deze procedure niet geëvalueerd en bijgestuurd? Hebt u zelf een evaluatie gedaan en wat waren uw conclusies? Waarom kiest u nu voor het uitdelen van 'helikoptergeld' in plaats van gericht een bijgestuurde tweede ronde te doen op basis van de bevindingen uit de eerste ronde?

Mijn vierde vraag is of over deze nieuwe corona-activiteitenpremie het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) is gevraagd. Zo ja, welke opmerkingen heeft de SARC overgemaakt? Op welke wijze is hier rekening mee gehouden?

Mijn vijfde vraag is welk advies de Raad van State heeft uitgebracht.

Mijn zesde vraag betreft het feit dat de corona-activiteitenpremie vanaf de tweede helft van oktober 2020 kan worden aangevraagd. Dat is kort dag. Ondertussen zitten we al in de tweede helft van oktober 2020. Met welk systeem kan de premie worden aangevraagd? Hoe zal de sector over deze nieuwe premie worden geïnformeerd? Het is belangrijk dat de potentieel geïnteresseerden duidelijke en

correcte informatie krijgen, want er wordt gewerkt met het principe 'first come, first served'?

Mijn zevende vraag is of het wel zinvol is de cultuursector nu aan te sporen om activiteiten te organiseren. Gelet op de stijging van de coronacijfers, is er de dreiging van bijkomende beperkende maatregelen. Ik heb begrepen dat de premie nu on hold staat. Morgen is er opnieuw een zeer belangrijke vergadering van het Overlegcomité. Ik ben benieuwd wat daar zal uitkomen, maar ik vind het toch interessant nu uw mening te horen over die aansporingen om activiteiten te organiseren.

Mijn achtste vraag betreft de voorwaarden om in aanmerking te komen. Er moeten twee professionele cultuurwerkers bij betrokken zijn. Kunt u concreter toelichten wat dat betekent? Betekent dit dat de lokale sociaal-culturele verenigingen en de amateurkunstenorganisaties uit de boot vallen? Zo ja, waarom is de keuze gemaakt om specifiek op de professionele spelers en minder op de lokale verenigingen en de amateurkunstensector in te spelen? Voorziet u voor die groep in bijkomende ondersteuning? De middelen die vanuit het Vlaams coronanoodfonds onder de lokale besturen zijn verdeeld, blijken onvoldoende te zijn om het voortbestaan van ons rijke lokale verenigingsleven te garanderen.

Mijn negende vraag is of er nog andere voorwaarden zijn om voor deze premie in aanmerking te komen. Zo ja, om welke voorwaarden gaat het dan?

Een dergelijk breed premiesysteem lijkt me vaak ook erg fraudegevoelig. Mijn laatste vraag is dan ook hoe u zult controleren of het geld terecht komt waar het nodig is.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, u hebt veel vragen gesteld, maar volgens mij zijn het allemaal terechte vragen. Ik zal proberen ze zo uitgebreid en zo volledig mogelijk te beantwoorden.

Eerst en vooral is het bedrag van 65 miljoen euro in het Vlaams coronanoodfonds natuurlijk niet het enige bedrag dat de Vlaamse Regering voor cultuur heeft uitgetrokken. De Vlaamse Regering heeft de lokale besturen ook ruim 87 miljoen euro bezorgd. Dat geld is niet voor cultuur geormerkt, maar er is gesteld dat het cultuur, sport en jeugd moet afdekken. Een substantieel gedeelte is zeker en vast naar lokale culturele organisaties doorgestroomd. In het noodfonds is nog een substantieel bedrag over. Voor de corona-activiteitenpremie voorzien we in een bedrag van minimaal 30 miljoen euro uit dat noodfonds. Het gaat om zaken die we in de eerste golf niet hebben kunnen toewijzen. We zetten 30 miljoen euro van dat geld in voor de corona-activiteitenpremie. Dat geld komt, voor alle duidelijkheid, niet bovenop wat in het noodfonds zit. Het gaat om de aanwending van een gedeelte van het noodfonds.

We lanceren de corona-activiteitenpremie om de cultuursector een boost te geven en om mensen opnieuw van het Vlaams cultureel leven te laten proeven. Het is de bedoeling dat het een laagdrempelige premie wordt die gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde lokale, regionale en nationale culturele organisaties op het vlak van kunst, erfgoed, sociaal-cultureel werk en amateurkunsten om publieke culturele activiteiten te organiseren en uit te voeren of om hiervoor infrastructuur ter beschikking te stellen. De premie zal een forfaitaire subsidie zijn die, afhankelijk van de kosten van de culturele activiteit, 2000 euro of een veelvoud van 2000 euro kan bedragen. Het maximum is 20.000 euro.

De communicatie en de praktische uitrol volgen snel. Gezien de verslechterde epidemiologische situatie heb ik dit even on hold gezet. In de loop van de komende

weken zal de situatie hopelijk verbeteren en zal hierover uitgebreid worden gecommuniceerd.

De volgende vraag is hoe het reeds bestede geld van het noodfonds is aangewend. Ik zal dat kort opsommen. Voor de gesubsidieerde organisaties zijn 138 aanvragen ingediend. Uiteindelijk is 12,4 miljoen euro uitgekeerd aan 118 organisaties die aan de voorwaarden voldeden. De betalingen zijn voor de volgende dagen gepland.

Voor de cultuurcoronapremie waren er 2311 aanvragen. Daarvan is uiteindelijk 3,15 miljoen euro uitgekeerd aan 2090 personen die aan de voorwaarden voldeden. De forfaitaire bedragen voor de koepelorganisaties VAF/Filmfonds en Literatuur Vlaanderen, respectievelijk 5 miljoen euro en 1,3 miljoen euro, zijn ook uitbetaald aan die organisaties en de verdere verdeling gebeurt via het fonds. Ten slotte zijn ook de middelen voor de werking van Hefboom goedgekeurd en is die betaling lopende, en zijn de middelen voor Cultuurloket uitbetaald.

Klachten over de regeling? Dat is waar, die zijn tot bij mij gekomen. De eerste ronde zal, zoals dat bij elk decreet het geval is, zeker en vast geëvalueerd worden door mij en mijn administratie.

Op basis van de eerste bevindingen kan ik grosso modo al wel twee belangrijke aspecten meegeven. Ten eerste: wanneer Vlaanderen in lockdown is gegaan, heeft de Vlaamse Regering beslist om de subsidies te laten doorlopen; dat was het eerste nooddecreet. De structureel gesubsidieerde organisaties bleven hun subsidie ontvangen terwijl ze geen activiteiten konden organiseren. Tegelijkertijd konden ze ook gebruik maken van de federale maatregelen, zoals de tijdelijke werkloosheid voor hun personeelsleden. De combinatie van die maatregelen, zowel op Vlaams als op federaal niveau, zorgden ervoor dat een deel van de structureel gesubsidieerde organisaties de eerste golf relatief ongeschonden doorkwamen. Anderzijds hadden we ook als expliciete voorwaarde om aanspraak te kunnen maken op het noodfonds opgenomen dat de organisaties ook de kwetsbare derden dienden te ondersteunen. We hebben echter moeten vaststellen dat het opgezette trickle-downsysteem richting de kwetsbare derden maar in beperkte mate opgevolgd is. Dat is dus ook de reden waarom niet het volledige bedrag van dat noodfonds toegekend is kunnen worden.

Ten tweede was het grootste deel van het noodfonds voorzien voor die kwetsbare derden via de cultuurcoronapremie. De cultuurcoronapremie was een forfaitaire subsidie van 1500 euro voor de kwetsbare kernspelers in het Vlaamse culturele ecosysteem die niet konden genieten van de verschillende federale en/of regionale compensatiemaatregelen zoals de hinderpremie, de compensatiepremie, enzovoort, maar toch schade hadden geleden door de coronacrisis. Met andere woorden: voor die kunstenaars en kunstwerkers die tussen alle mazen van het net dreigden te vallen. Na het lanceren van onze cultuurcoronapremie heeft de Federale Regering ook de uitbreiding van het kunstenaarsstatuut goedgekeurd, waardoor deze premie voor heel wat kunstenaars niet meer van toepassing was.

Om de cultuursector opnieuw een boost te geven en mensen weer te laten proeven van het Vlaamse culturele leven, lanceren we de activiteitenpremie, uiteraard steeds rekening houdend met de epidemiologische situatie. De logica van deze premie is anders dan het oorspronkelijke noodfonds: op een veilige manier aan cultuur doen en beleven. Dat is iets anders dan de cultuursector volledig te sluiten en louter de geleden schade te vergoeden. Ik vind het activeren van de cultuursector nuttiger en zinvoller. Het is evident dat als je die sector gaat activeren, de cultuurwerkers weer gaan presteren en weer van die premie gebruik kunnen maken.

De SARC heeft haar advies over de culturele activiteitenpremie uitgebracht op 29 september 2020. De repliek op het advies van de SARC kan worden gelezen in de

nota aan de Vlaamse Regering van 9 oktober 2020 over de culturele activiteitenpremie. Ik zal de volledige repliek niet overnemen, maar verwijs graag naar die nota.

Er werd geen advies gevraagd aan de Raad van State wegens de hoogdringendheid van de maatregel, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Dan uw vraag over communicatie naar de sector. De premie zal aangevraagd kunnen worden via een gelijkaardige applicatie zoals die van de cultuurcoronapremie. De organisaties zullen kunnen inloggen met hun eID om dan erna het formulier in te vullen. Bij de ontwikkeling van de applicatie wordt rekening gehouden met de gebruiksvriendelijkheid voor de aanvrager. Er komt ook een handleiding die bijkomende uitleg geeft over de aanvraagprocedure en de applicatie.

Na de goedkeuring van de Vlaamse Regering werd de komst van de nieuwe premie aangekondigd via deze kanalen: mailing naar de steunpunten, de belangenbehartigers, de fondsen, publiek, sociale bureaus voor kunstenaars (SBK's), het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), Informatie Vlaanderen en het Crisiscentrum van de Vlaamse overheid (CCVO), een nieuwsbericht op onze website en sociale media, gerichte nieuwsberichten naar onze steunpunten en belangenbehartigers en een persbericht. Op onze website kunnen geïnteresseerden hun e-mailadres achterlaten. Bij de lancering van de aanvraagapplicatie worden ze als eerste op de hoogte gebracht. Het bericht wordt ook opgenomen in de eerstvolgende nieuwsbrieven.

Als de omstandigheden gunstiger zijn, lanceren we een brede communicatiecampagne. We hebben hiervoor digitale advertenties gereserveerd bij verschillende mediabedrijven en plannen ook advertenties op Facebook. Bovenstaande actoren worden uiteraard ook ingelicht als de campagne gelanceerd is, zodat zij die verder kunnen verspreiden via hun kanalen. Daarnaast zullen we dan opnieuw een persbericht uitsturen.

U stelt een vraag naar de zinvolheid. Deze culturele activiteitenpremie werd opgemaakt omdat het ook noodzakelijk en wenselijk is voor de sector om bezig te zijn, om actief te zijn. Niet alleen vanuit maatschappelijk oogpunt, maar ook vanuit economisch oogpunt. Deze premie zou voor een zogenaamde kickstart van de sector kunnen zorgen, die de hele sector weer doet aanslaan. Het is natuurlijk zo dat als de omstandigheden dusdanig zijn dat we in Vlaanderen op de rand van lockdown staan, we ook moeten letten dat dergelijke activiteitenpremie effect kan hebben. Het is om die reden dat we het precieze moment van lancering nog aan het bekijken zijn, dat we bekijken welke omstandigheden gunstig genoeg zijn om deze activiteitenpremie te lanceren. We beseffen dat het een afweging is van moeilijke omstandigheden maar anderzijds, als we te lang wachten, dan komt die kickstart in gevaar.

Mijn persoonlijke overtuiging is dat wij de sector vandaag vervat hebben in protocollen om de veiligheid te garanderen en dat wij die moeten voortzetten. Ik heb gisteren nog overleg gehad met de Franstalige Gemeenschap en de Duitse Gemeenschap, en we zijn tot een gemeenschappelijke visie gekomen op die protocollen. Morgen wordt dat besproken op het Overlegcomité. Ik hoop dat wij die gemeenschappelijke visie op de protocollen kunnen standhouden. Dan kan de cultuursector onmiddellijk weer doorstarten in het kader van die protocollen. Tot het Overlegcomité van morgen hebben wij de regeling met de protocollen on hold gezet. Als de visie op de protocollen niet zou aanvaard worden, dan hoeven wij ze dan niet weer in te trekken. Ik ga morgen in elk geval voor het behoud van de protocollen, na een kleine bijsturing gezien de code rood waarin wij nu verkeren. In principe kunnen culturele activiteiten dan doorgaan, met mondkap, met

crowd control en alle maatregelen die wij intussen goed kennen. Als die visie morgen bevestigd wordt in het Overlegcomité, dan lanceren wij ze onmiddellijk.

Dan is er uw vraag over de twee professionele cultuurwerkers. Dat gaat in feite over twee zaken. Enerzijds moet de aanvrager professioneel actief zijn in de Vlaamse cultuursector. Dit betekent dat de aanvrager onder andere een ondernemingsnummer moet hebben en actief is binnen de geselecteerde NACE-codes. Niet alleen structureel gesubsidieerde organisaties komen in aanmerking voor de premie, maar ook amateurkunstenorganisaties of sociaal-culturele verenigingen kunnen beroep doen op deze premie wanneer ze voldoen aan de voorwaarden. Anderzijds moet de aanvrager twee cultuurwerkers aanstellen. De term cultuurwerker gaat breed en gaat niet enkel over uitvoerende artiesten. De cultuurwerkers kunnen zowel voltijds als deeltijds, vast of tijdelijk, als werknemer (inclusief onder artikel 1bis van de RSZ-wet) of als zelfstandige gecontracteerd worden. Het belangrijkste is dat de opgeladen contracten duidelijk aantonen dat de twee cultuurwerkers ingezet worden voor de activiteit en op een correcte manier worden verlood, dus minimaal volgens de cao's van de geselecteerde paritaire comités. Dat zijn de PC's 304, 227, 303, en 329. Als de amateurkunstenorganisatie of de lokale sociaal-culturele vereniging voldoet aan de voorwaarden, kan ze in aanmerking komen voor de premie. Ze wordt dus zeker niet a priori uitgesloten.

U vraagt of er nog andere voorwaarden zijn. De voorwaarden en de FAQ zijn duidelijk gecommuniceerd op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. De organisaties kunnen nu al de voorwaarden doornemen en nadenken over mogelijke culturele activiteiten om te organiseren. Ik wil er ook op wijzen dat wij begrotingstechnisch een ruiter gekregen hebben om tot eind maart 2021 activiteiten te kunnen laten plaatsvinden.

Wat is de fraudegevoeligheid? Dat is een belangrijk punt. De applicatie controleert enkele zaken automatisch, bijvoorbeeld of jouw organisatie de juiste NACE-code heeft. Bovendien moet de aanvrager twee cultuurwerkers aanstellen en de contracten opladen in de applicatie. Dat zorgt voor een zekere drempel. Als de aanvraag goedgekeurd is, moeten de begunstigde ten laatste twee maanden nadat zijn of haar activiteit plaatsvond de bewijsstukken die de kosten van de activiteit verantwoorden in de applicatie opladen. De bewijsstukken zullen bekeken worden door mijn administratie. Als iemand geen recht had op de premie zal die teruggevorderd kunnen worden.

Ik heb mijn administratie nadrukkelijk gevraagd om steekproefgewijs controles uit te voeren. Niettemin vind ik het belangrijk dat er voldoende vertrouwen is in de sector, en dat de sector in deze barre tijden op een laagdrempelige manier geholpen wordt.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, dank u wel voor uw heel uitgebreide antwoord op mijn vele vragen. Hartelijk dank om er zo gedetailleerd op in te gaan.

Minister-president Jan Jambon: Excuseer. De activiteiten moeten voor eind mei, niet voor eind maart worden georganiseerd.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dank u voor deze verduidelijking. Ik dacht al dat u het inderdaad over 31 mei 2021 had.

Ik denk dat de Vlaamse Regering heel veel inspanningen heeft gedaan vanaf het begin van de coronacrisis, toen het duidelijk werd dat de cultuursector als een van de eersten moest sluiten. Er zijn verschillende maatregelen genomen omdat de cultuursector zo'n heel diverse sector is, zodat zoveel mogelijk spelers en actoren

konden worden bereikt. Ik begrijp ook wat de aanleiding of de doelstelling is van deze activiteitenpremie. Het idee erachter is: mensen opnieuw naar de cultuursector te krijgen, om op die manier de hele culturele wereld en de actoren daar te kunnen activeren. Die logica begrijp ik, maar ik heb toch nog een aantal bedenkingen of vragen bij deze cultuuractiviteitenpremie.

U bent ingegaan op de terechte kritieken op de eerste ronde van het noodfonds. Zou het niet wenselijk zijn om daar toch nog een grondige evaluatie te doen en te bekijken hoe er toch een soort van tweede ronde kan komen – ter vervanging van of als aanvulling bij deze activiteitenpremie? De vraag waar ik nog altijd mee zit is of de middelen van deze corona-activiteitenpremie wel degelijk zullen toekomen bij die mensen, die spelers die er het meeste nood aan hebben. 'First come first served': dan bestaat toch de kans dat er spelers uit de boot vallen die meer nood hebben aan die premie? Komen de middelen waar ze moeten komen? U verwijst naar de NACE-codes. We moeten dat ergens kunnen objectiveren. Maar dat is natuurlijk ook heel breed. Ik heb gezien dat bijvoorbeeld ook tuin- en interieur-architecten daaronder vallen. Gaat dat effectief over de culturele sector? Ik ga niet spreken over misbruiken, maar mogelijk komt het geld bij mensen die niet het recht hebben om de premie aan te vragen, terwijl dat wel niet de initiële bedoeling was.

U zegt dat 30 van de 65 miljoen euro nog niet is uitgekeerd, terwijl er zulke hoge noden zijn. De eerste ronde van het noodfonds toont aan dat er veel noden waren, maar dat het geld niet altijd terechtkomt waar het nodig is.

Wat de lokale organisaties betreft: we mogen inderdaad niet alleen maar kijken naar deze 65 miljoen euro. Via de 87 miljoen euro, via het Gemeentefonds gaat er ook een heel groot deel naar de lokale organisaties. Maar ook daar heb ik nog een aantal hiaten gezien. Er is een hele discussie geweest over of dat nu moest worden geoordeeld of niet. Het gaat over vertrouwen hebben in de lokale besturen, of het op de juiste plaats terechtkomt of niet. Er zijn heel veel goede voorbeelden van gemeenten waar dat perfect is gelopen, maar er zijn ook gevallen waar dat minder vlot verliep. Ik ben bijvoorbeeld zelf tussengekomen bij een aantal gemeentebesturen die letterlijk zegden: 'Het moet gaan over cultuur, jeugd en sport. Seniorenverenigingen vallen daar dus niet onder.' Zij hadden geen notie van het sociaal-culturele, dat seniorenwerking ook onder cultuur valt. Er waren dus nog een aantal problemen.

De voorzitter: Mijnheer Van de Wauwer, kunt u stilaan afronden want we hebben nog heel veel vragen?

Orry Van de Wauwer (CD&V): Wat betreft het afwachten van het lanceren, moeten we inderdaad bekijken wat het Overlegcomité zegt. Ik heb begrepen dat u gaat pleiten voor de uitvoering van de protocollen. Indien we naar code rood gaan en er weer niets kan, gaat er dan intussen bekeken worden hoe er eventueel aan een tweede ronde kan worden gewerkt in plaats van aan die activiteitenpremie? Want als er geen activiteiten kunnen doorgaan, moet de sector op een andere manier worden ondersteund.

De bedenkingen van KIOSK zijn algemeen bekend. Ik ga die niet uitgebreid herhalen.

Minister-president, ik heb vorige week een vraag om uitleg over de schoolvoorstellen gesteld. Het is duidelijk dat ze niet meer zullen doorgaan. We hebben toen een heel debat gevoerd over de kleurcodes en over wat hierbij komt kijken. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om de vraag te herhalen. Kan met betrekking tot de resterende middelen naar de uitkoopsommen voor de schoolvoorstellen worden gekeken, zodat de publieksdruk wegvalt en de boekingskantoren kunnen worden ondersteund? U hebt vorige week geen volledig antwoord

gegeven, want u wilde op het Overlegcomité wachten. Misschien kunt u hier nu verder op ingaan?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Mijnheer Van de Wauwer, ik wil me graag bij uw bedenkingen aansluiten. Voor cultuur was voorzien in 65 miljoen euro, aangevuld met ongeveer 20 miljoen euro van de lokale besturen. Als ik de uitkeringen van het noodfonds, de cultuurcoronapremie, het Fonds Audiovisueel Vlaanderen (FAVV) en Literatuur Vlaanderen optel, kom ik aan 21,85 miljoen euro.

Minister-president, u voorziet nu in 30 miljoen euro voor de activiteitenpremie. Betekent dit dat er nog geld van dat bedrag van 65 miljoen euro over is? We zitten nog niet aan 65 miljoen euro. Er is maar een derde uitgekeerd, niet omdat er in de culturele sector geen noden waren, maar omdat de aanvraag te complex was, de referentieperiode tot juni 2020 te kort was en de plafonds de hoog waren. In augustus 2020 is gebleken dat de versoepelingen niet zouden doorgaan. We zien dat het perspectief sinds de zomer is weggefallen. Sindsdien is er ongelooflijk veel nood. We hebben allemaal de oproep gezien van de DJ die 31 mensen uit de evenementensector kent die aan zelfdoding hebben gedaan omdat ze het niet meer zagen zitten. De nood is heel groot. Ik ondersteun absoluut de vraag om eens te kijken of het noodfonds minstens tot het einde van dit jaar opnieuw kan worden geactiveerd. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de ergste noden worden gelenigd.

Wat de keuze betreft, snap ik dat u een perspectief wilt bieden en de dynamiek niet wilt laten stilvallen. Het is wel zo dat veel producties die voor dit jaar waren gepland nu naar 2021 zijn verschoven. Nu komt er een oproep voor nieuwe, bijkomende activiteiten in 2021. Dat jaar zit eigenlijk al vol. We weten ook niet wat het publiek zal mogen doen en zo. Alle goede bedoelingen ten spijt, maakt de corona-activiteitenpremie deel uit van het relanceplan, maar de sector is nog niet bezig met een relance. De sector is nog bezig met overleven. Er is crisisbeheersing en overleg nodig. U moet bekijken wat u nog kunt doen om de overblijvende middelen zeker tot het einde van dit jaar aan te wenden en om het noodfonds en de cultuurcoronapremie opnieuw te activeren.

Ik sluit af met een heel goed punt. Ik ben bijzonder verheugd te horen dat u met de andere gemeenschappen voor afstemming hebt gezorgd. De protocollen om in de cultuursector coronaproof te werken, zijn uitgewerkt. U moet het Overlegcomité ervan overtuigen dat het niet goed zou zijn cultuur volledig stil te leggen. De vraag is natuurlijk hoe de cijfers zullen evolueren. We voelen allemaal aan dat er verdere verstrengingen zullen komen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: De eerste keer hebben we geprobeerd de cultuurwerkers langs de gesubsidieerde organisaties te bereiken. Dat is niet voldoende gelukt. Vergissen is menselijk, maar nu zetten we er juist op in de sector tamelijk risicoloos weer te laten starten. We helpen bij die start. We denken dat heel de keten dan weer aan het werk kan gaan. Dat is de filosofie hierachter.

We zullen de aanvraagprocedure grondig evalueren. Het is belangrijk te weten waarom het niet is gebeurd.

Ik wil niet minimaliseren wat er in de cultuursector aan de hand is, absoluut niet. Maar het aanpassen van het kunstenaarsstatuut op federaal vlak heeft er wel voor gezorgd dat veel meer mensen in aanmerking kwamen voor werkloosheidsvergoeding dan zonder die aanpassing. Zeker niet alle, maar het heeft de groep die geholpen werd vanuit het kunstenaarsstatuut aanzienlijk vergroot. Die groep kwam

natuurlijk niet meer in aanmerking voor de coronapremie, daar moeten we ook duidelijk over zijn.

Op die lokale toewijzing van de middelen kunnen we iedere week terugkomen. Wij hebben destijds gekozen om de lokale autonomie te laten spelen. Mijnheer Van de Wauwer, u hebt absoluut gelijk: in heel veel gemeenten is dat goed gedaan, durf ik zeggen, met een bepaalde redenering – daar kun je het mee eens zijn of niet. Daar speelt ook de rol van ons allemaal in de gemeenteraden om daarop toe te zien. Ik merk ook in de gemeenten die ik ken dat die rol wel gespeeld wordt door meerderheid en door oppositie.

Of er geen activiteit meer zou mogelijk zijn na morgen: ik zeg het nog eens, ik ga mij daar met alle kracht tegen verzetten. Men moet maar eens proberen een speld tussen mijn redenering te krijgen. Tot een tijdje geleden was het virus minder verspreid dan vandaag – er circuleren getallen van 10 procent en zo vandaag, het zit wijd verspreid in onze samenleving – maar een aantal maanden geleden was dat minder. Een aantal maanden geleden zijn dan die protocollen gemaakt. Die protocollen beschermen u als u een zaal binnengaat. Statistisch gezien is de kans dat men daar iemand tegenkomt met een besmetting 5 of 10 procent. Dan is het toch dezelfde bescherming die men nodig heeft: het mondkmasker, handen wassen, een zekere afstand behouden, crowdcontrole. Het is toch hetzelfde, of de verspreiding 5 of 10 of 15 procent onder de bevolking is. Dat men dan zegt dat er niet gegeten en gedronken mag worden, dat begrijp ik. Maar je kunt toch niet zeggen: bij 5 procent 1 mondkmasker, bij 10 procent moet men 2 mondkmaskers opzetten, of bij 5 procent kon je veilig gaan met een mondkmasker en bij 10 procent kun je niet meer veilig gaan met een mondkmasker. Ik begrijp dat niet. Mevrouw Segers, ik ga dus even uw hulp invoeren – u weet waar ik naartoe wil –: de minister van Volksgezondheid heeft hierover zeer geprofileerde meningen, en u zou mij enorm helpen om tussen vandaag en morgennamiddag daarnaar nog eens een lijntje open te leggen en mijn redenering hier mee te helpen ontwikkelen; ik denk dat dat kan helpen.

Ook de schoolvoorstellingen kunnen in aanmerking komen. Dat zijn dan schoolvoorstellingen op de school zelf. Die komen ook in aanmerking voor die activiteitenpremie.

Mevrouw Segers, de overschot op het noodfonds is inderdaad om en bij de 35 miljoen euro, maar we communiceren dat er minimum 30 miljoen euro beschikbaar is. Ik ga niet besparen op het noodfonds, laat dat heel duidelijk zijn. Ik ga wel zorgen dat het noodfonds komt bij de mensen die het nodig hebben.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister, heel erg bedankt voor de redenering die u opgebouwd hebt. U vindt daar bij de CD&V-fractie heel veel steun voor. Wij hopen dat u morgen echt volop voor die cultuursector kunt gaan, niet alleen zodat alle Vlamingen kunnen blijven genieten van het culturele aanbod, wat ons ook door een nieuwe lockdown kan loodsen, maar vooral zodat de sector zelf aan de slag kan blijven. Volgens die basisprotocollen kunnen mensen op een veilige manier cultuur blijven beleven, dus wij zullen u volop steunen in uw engagement en u daar heel uitdrukkelijk voor bedanken.

Ik ga in de toekomst nog eens terugkomen op die schoolvoorstellingen. Het ging niet alleen maar om voorstellingen die op de school doorgaan, wat nu niet meer kan, maar ook om de voorstellingen in de niet-gesubsidieerde huizen enzovoort. We moeten daar nog altijd naar een specifieke oplossing gaan, maar ik ga heel dat pleidooi hier niet herhalen.

Dank u wel, minister, en wij steunen u volop in uw pleidooi om de basisprotocollen voort te laten werken en de sector open te houden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de in Monaco in beslag genomen archeologische artefacten – 269 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Op een veiling die op 21 juli 2020 in Monaco werd georganiseerd door het veilinghuis HVMC werden twee massief gouden armbanden uit de bronstijd geveild die, volgens de catalogus uit het West-Vlaamse Veurne afkomstig waren. Het was een belangrijke, zo niet de belangrijkste kavel uit deze veiling, bedoeld om volk te trekken. De foto van deze uitzonderlijke archeologische topstukken sierde zelfs de cover van de veilingcatalogus. Althans was dat de bedoeling maar de lokale politie stak daar een stokje voor en nam deze artefacten in beslag toen bleek dat herkomst en eigenaarschap meer vragen dan antwoorden opleverden.

De eigenaar van deze armbanden had, naar verluidt, verklaard dat hij deze bij toeval op zijn eigendom had gevonden. Hij had in de buurt van Veurne op een geklasseerd domein een pastorij gekocht en bij graafwerken op deze site zouden de twee artefacten zijn ontdekt. Zijn verhaal bleek echter niet volledig te kloppen en bijgevolg trad de politie op en nam de stukken weg uit het veilinghuis. Intussen raakte ook bekend dat het parket in Veurne een onderzoek is gestart.

Als deze stukken inderdaad uit Veurne afkomstig zouden zijn, zijn het voor Vlaanderen unieke vondsten. Unieke vondsten horen thuis op de Topstukkenlijst. Maar dit verhaal roept vooral een aantal vragen op. Hoe is het mogelijk dat het te koop stellen van dergelijke unieke en bijgevolg vanuit cultuurhistorisch oogpunt erg belangrijke artefacten buiten de radar van de erfgoeddiensten van de Vlaamse overheid is gebleven? Bent u of zijn uw diensten op enigerlei wijze betrokken bij het onderzoek? Is het onderzoek al afgerond? Zijn er al resultaten bekend? Welke initiatieven zult u nemen als mocht blijken dat deze vondst inderdaad in Vlaanderen werd gedaan?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er loopt inderdaad momenteel een gerechtelijk onderzoek over het in veiling brengen van de twee Keltische armbanden in Monaco. Omwille van de vertrouwelijkheid van dit onderzoek, kan ik uw vragen dus enkel summier beantwoorden. Zoals u allicht weet, is de veiling van de armbanden uiteindelijk niet doorgedaan omdat de beide armbanden, op vraag van de Belgische Politie, in beslag werden genomen. De veiling was niet buiten de radar van de erfgoeddiensten van de Vlaamse overheid gebleven en zij hebben dan adequaat opgetreden om de veiling te verhinderen.

U vraagt of wij betrokken zijn bij het onderzoek. De Vlaamse Regering heeft zich op 16 september 2020 burgerlijke partij gesteld in deze zaak en de terugkeer van de armbanden naar Vlaanderen gevraagd. Omwille van de vertrouwelijkheid van het gerechtelijk onderzoek kan ik u hierover niet, nog niet, meer informeren. Is dit gerechtelijk onderzoek inmiddels afgerond? Het gerechtelijk onderzoek is bij mijn weten nog lopende.

Ik heb al initiatieven genomen. De Topstukkenraad bevestigde mij in haar advies van 16 juli 2020 dat als deze armbanden afkomstig zijn uit een opgraving in het Veurnse, deze armbanden inderdaad beschouwd moeten worden als topstukken in de zin van het Topstukkendecreet. De armbanden hadden enkel buiten Vlaanderen gebracht mogen worden met een voorafgaande toelating daartoe vanwege de Vlaamse Regering. Omdat dit niet het geval was, heeft de Vlaamse Regering zich op 16 september 2020 burgerlijke partij gesteld in deze zaak en de terugkeer van de armbanden naar Vlaanderen gevraagd.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Ik vind het een beetje jammer dat er nog niet meer bekend is, maar dat is het gevolg van het geheim van het onderzoek. Maar ik denk wel dat u het met mij eens bent dat het topstukkenbeleid cruciaal is voor Vlaanderen zowel in het binnenland als het buitenland. Ik heb een bijkomende vraag over de Topstukkenlijst zelf, meer bepaald de webstek ervan. In mei antwoordde u op een vraag van collega Coudyser, dat u op korte termijn werk wilde maken van een meer aantrekkelijke online omgeving, met 3D-beelden in plaats van alleen maar ministeriële besluiten en lijsten met een paar foto's. Hoe ver staat u daarmee in uw overleg met de Topstukkenraad? Tot mijn spijt hebben wij nog altijd geen 3D-beelden ter beschikking en zelfs nog niet bij elk topstuk een foto. Uw belofte is nu toch al een maand of vijf oud.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Brusselmans, u overvalt mij met uw bijkomende vraag over de webstek van de Topstukkenlijst. Ik zal dat schriftelijk beantwoorden of het antwoord als bijlage aan het verslag laten toevoegen als de voorzitter het mij toestaat en met uw toestemming. Zo is het ook openbaar.

De voorzitter: Dat is geen probleem.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de toekenning van subsidies voor bovenlokaal cultureel werk voor 2021 – 305 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister-president, 'as we speak' zijn de subsidies voor bovenlokaal cultuurwerk gekend. Ze staan, als ik mij niet vergis, op de site van het departement. Het gaat, dacht ik, over 2.285.000 euro voor 38 projecten. De keuzes staan nu online. Maar in de verschillende rondes die we hebben bedeed voor 2020 zagen we een dalende trend in het toekenningspercentage van deze subsidies. Niet omdat het budget lager was, wel omdat er minder positieve evaluaties werden gegeven.

Enkele maanden geleden zei ik dat door de lat hoog te leggen er kleinere maar waardevolle projecten moeite hebben om sterke dossiers in te dienen, in vergelijking met die organisaties die een of meerdere professionele mensen in dienst hebben. De kleinere spelers hebben vaak niet de middelen om daarop in te zetten. Het zou dan ook jammer zijn mochten zij uit de boot vallen.

Kunt u toelichting geven bij uw beleidskeuzes bij de toekenning van de subsidies voor deze nieuwe ronde?

Is de toekenningsgraad gestegen ten aanzien van vorige rondes? En indien ja, zien we deze trend ook bij de beoordelingscommissies of heeft u zelf moeten bijsturen?

Is er aandacht besteed aan de kleinere of niet-professionele spelers en tot welke resultaten heeft dit geleid?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Meremans, in deze ronde was er zowel bij de beoordeling door de commissie als bij mijn beslissing extra aandacht voor kleinere, al dan niet professionele spelers. Het is wel belangrijk op te merken dat daarbij geen afbreuk is gedaan aan de basiscriteria die het decreet vooropstelt. Enkele van hen wens ik met deze ondersteuning te motiveren om verder de nodige expertise en bovenlokale focus uit te bouwen. Daarnaast heb ik bewust enkele waardevolle projecten gehonoreerd die op de grens zitten van de bovenlokale en de Vlaamse actieradius. Tot slot vond ik het belangrijk om een aantal beloftevolle projecten, maar waarvoor de commissie toch enkele aandachtspunten aanstipte, toch een kans te geven om een plek te verwerven in de bovenlokale ruimte. Ik had kunnen kiezen om deze projecten door te verwijzen naar een volgende ronde, maar ik wil de bovenlokale ruimte maximaal kansen geven. Uiteraard moeten deze projecten rekening houden met de geformuleerde aandachtspunten in de beslissing die gebaseerd is op het advies van de beoordelingscommissie.

De toekenningsgraad is duidelijk gestegen en dit zeker ook op het niveau van de beoordelingscommissie. De toekenningsgraad op het niveau van de adviezen steeg van ongeveer 20 procent positieve dossiers in de eerdere rondes naar ruim 30 procent nu en op het niveau van de beslissing wordt dit 40 procent.

De commissie stelt een duidelijk positieve trend vast, waarbij steeds meer aanvragers erin slagen om met hun project de intenties van dit nieuwe decreet mee vorm te geven. In deze ronde kregen ook een aantal projecten die tijdens eerdere rondes negatief werden beoordeeld, een positief advies van de commissie.

De aanvragers hebben de opmerkingen in eerdere adviezen met positief resultaat ter harte genomen. Bij mijn beslissing heb ik nog iets meer ingezoomd op de kleinere spelers en op het potentieel van de projecten. In deze moeilijke tijden wil ik projecten die veeleer tegen de Vlaamse ruimte aan schuren en beloftevolle projecten met enkele aandachtspunten ondersteuning geven. Ik wil maximaal kansen bieden om de bovenlokale ruimte mee uit te bouwen.

Wat de aandacht voor kleine en niet-professionele spelers betreft, heeft de beoordelingscommissie tijdens deze ronde meer aandacht aan kleine projecten besteed. Zo deelt de beoordelingscommissie de bezorgdheid die in het veld leeft. Finaal moeten natuurlijk de criteria in de regelgeving worden gehanteerd om projecten te beoordelen. Ik merk een stijgende tendens in de succesratio van kleinere spelers. Bovendien zal dit worden opgenomen in de evaluatie van de eerste uitrol van het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking van 15 juni 2018 die mijn administratie op dit ogenblik voorbereidt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister-president, het is belangrijk dat we een stijgingspercentage zien. Ik heb snel even naar de kleinere spelers gekeken. Ik herken inderdaad een aantal organisaties waarvan wij zeggen dat ze niet zo groot zijn. Ik ben daar blij om. Blijkbaar hebben een aantal organisaties leergeld betaald. Ik ben blij dat u op de kleinere spelers hebt ingezoomd en dat de mix goed wordt

bewaard. De kwaliteitscriteria zijn prima. Dat is goed nieuws. Dat is ook nodig, want de bovenlokale werking is de mix tussen het puur lokaal niveau en het Vlaams niveau. Dat is echt de toekomst. Ik ben hier blij mee en ik zal nog in extenso bekijken wie wat heeft gekregen. In elk geval is dit positief nieuws.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister-president, u hebt gesproken over de evaluatie door de administratie van het decreet dat we op het einde van de vorige legislatuur hebben goedgekeurd. We zouden erop willen aandringen hier snel werk van te maken. Deze ronde was ook een beetje te laat. Daarover had al eerder moeten worden beslist, maar de administratie heeft natuurlijk veel aan het hoofd. In de coronacrisis moet iedereen roeien met de riemen die hij heeft. We hopen dat het zal vooruitgaan, zodat OP/TIL weet hoe het zit en alle actoren in het veld hier verder werk van kunnen maken. Zij zullen van belang zijn voor de relance die er hopelijk snel komt. Het valt allemaal af te wachten, maar zodra de cultuursector in een relance geraakt, zal het bovenlokaal niveau belangrijk zijn. Momenteel is dat belangrijk omdat mensen cultuur meer in hun nabijheid opzoeken. Ze zijn het gewoon dicht bij huis te blijven. We denken dat dit in de toekomst belangrijker zal worden. Het is een aanvoelen. Om die reden mag die evaluatie niet te lang op zich laten wachten. Misschien kunt u ons vertellen wanneer de evaluatie ongeveer klaar zal zijn?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Mijnheer Meremans, ik zou het volgende kunnen zeggen: "I told you so!" We hebben de voorbije legislatuur vaak intens gediscussieerd over de vraag hoe we het bovenlokaal cultuurbeleid vorm zouden geven zodra cultuur en de persoonsgebonden materies bij de provincies werden weggehaald. Ik blijf dat nog steeds verkeerd vinden. Dat was een symboolbeslissing en een verkeerde beslissing. We hebben tijdens de coronacrisis gezien hoe belangrijk de provincies zijn, ook op het vlak van cultuur. Onze ex-collega, gouverneur Lantmeeters, heeft het cultuuroverleg gefaciliteerd. In Vlaams-Brabant is hetzelfde gebeurd. Ik blijf erbij dat dit fout was. We hebben een decreet nodig gehad.

Nu de bovenlokale projecten voor de tweede keer worden goedgekeurd, zien we dat we er nog altijd niet zijn. Het is goed dat OP/TIL er is, want daarmee is een belangrijke stap vooruit gezet. OP/TIL heeft net een nieuwsbrief doorgestuurd met daarin de lijst van de projecten. Ik heb de lijst net bekeken en er staan zeker interessante projecten op.

Maar ik denk dat we er nog altijd niet zijn om dat bovenlokaal cultuurbeleid volledig te laten bloeien. Dus ook van mijn kant, minister-president: de evaluatie van dat decreet moeten we zeker en vast maken – dat is ook een oproep naar ons allen – om te kijken hoe we dat gat kunnen herstellen dat geslagen is met het afnemen van de persoonsgebonden materies bij de provincies.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Ik kijk ook uit naar de evaluatie van het Bovenlokaal Cultuurdecreet en heb een aantal suggesties voor aanpassingen, vandaar dat ik mij aansluit bij de vragen van de vorige sprekers.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb de vraag begrepen om snel die evaluatie te hebben; ik zal die dus doorgeven aan de administratie, zodat ze nog wat overuren kunnen bijtikken. Ik zal de vraag overmaken dat de commissie uitkijkt naar het snel afronden van de evaluatie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Mevrouw Segers verwijst naar onze goede vriend en collega Jos Lantmeeters, die nu gouverneur van Limburg is. Maar dat is de gouverneur, mevrouw Segers. Ik heb altijd gepleit voor de afschaffing van de provincies, niet voor de afschaffing van de gouverneurs, want die zijn juist belangrijk. Dat is de schakel tussen Vlaamse overheid en de gemeenten. Die kan boven de mêlée staan, die kan inderdaad faciliteren. De gouverneur is een superambtenaar, dat vind ik belangrijk. Maar de provincies daarrond, en de hofhouding, en al die dingen, dat moet allemaal weg, dat heeft geen enkele zin. Net zoals de Senaat trouwens, maar ik weet dat mevrouw D'Hose daar werk van gaat maken om die af te schaffen.

In verband met het bovenlokale zegt u dat er een gat geslagen is. Als je natuurlijk van het ene verschuift naar het andere, betalen mensen meer geld. Dat is inschrijven in een nieuwe dynamiek, maar die dynamiek is bezig. OP/TIL is juist opgericht door de vorige meerderheid. Daar hebben ook centjes tegenover gestaan, net om dat te kunnen uitrollen. Dat is ook hun opdracht, daarvoor zijn ze trouwens ook opgericht, om dat bovenlokaal cultuurbeleid daarin te stimuleren. Ik zie het dus wel positief in. We zien inderdaad meer en meer dat er bijgestuurd kan worden, dat is met elke nieuwe organisatie, elk nieuw niveau dat je inschuift, zo, dat is heel logisch. Maar eigenlijk zie ik het wel positief in.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de zoektocht naar een oplossing voor de acht sociaal-culturele organisaties die geconfronteerd worden met een afbouw van hun gescosubsidies – 321 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de afschaffing van gescosubsidies voor het sociaal-cultureel werk – 360 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het is niet de eerste keer dat ik hier een vraag over stel, het is een opvolgvraag na het engagement dat de minister-president genomen heeft om de beslissing tot het stopzetten van die uitdovende gescosmiddelen on hold te zetten.

Het ging om acht sociaal-culturele organisaties die allen individueel uitgenodigd werden op het kabinet van de minister om hun situatie te bekijken en de werking te evalueren. Indien er een oplossing via alternatieve subsidiëring of erkenning binnen een van de bestaande decreten gevonden kon worden, zou dat een vooruitgang voor die organisaties zijn. Indien dat niet werd gevonden, zouden zij nog altijd hun oorspronkelijk erkende uitdovende gescosubsidies kunnen behouden.

Op 18 juni heb ik u opnieuw een vraag om uitleg gesteld naar de status van de gesprekken met de betrokken organisaties, en naar eventuele oplossingen die al gevonden waren. Op dat moment waren de gesprekken met de organisaties nog aan de gang en u had ze nog niet alle gezien. Enkel de organisatie Vlaamse Kring voor Esthetica had nog niet geantwoord op herhaalde uitnodigingen tot gesprek.

Enkele pistes die ik tijdens eerdere commissiezittingen suggereerde, waren de landelijke erkenning via het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk of subsidiëring via het bovenlokale cultuurdecreet. Eventueel zou kunnen gestart worden met projectsubsidies om vervolgens over te gaan op structurele erkenning. Of er zou kunnen gezocht worden naar oplossingen binnen andere sectordecreten. Zowel het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk als het bovenlokale cultuurdecreet worden binnenkort geëvalueerd.

Ondertussen zouden alle gesprekken plaatsgevonden moeten hebben. Van enkele organisaties heb ik zelf ook feedback gekregen, en hieruit bleek dat zij volop aan de slag zijn gegaan om een antwoord te bieden op enkele vragen van het kabinet en de administratie met het oog op de verdere aanpak van het traject. Daarom vraag ik de minister graag opnieuw naar de stand van zaken van het gelopen traject en naar de mogelijke oplossingen voor de verschillende organisaties en kansen binnen de geplande evaluatie van de genoemde decreten.

Mijn vragen zijn de volgende. Heeft ondertussen elke van de acht betrokken organisaties een eerste gesprek gehad? Is er contact geweest met de organisatie Vlaamse Kring voor Esthetica? Zo niet, is er nog blijk van werking van deze organisatie? Als er geen werking meer is: welk gevolg heeft dit voor de geplande en al uitgekeerde gesco-middelen? Ik ga ervan uit dat als er geen werking meer is, zij ook geen middelen meer hoeven te krijgen.

Welk traject voorziet u voor de betrokken organisaties? Kunt u de stand van zaken van dit traject voor elk van de betrokken organisaties toelichten? Zijn er, op basis van de eerste gesprekken en volgende stappen in het traject, al alternatieve oplossingen gevonden binnen de bestaande decreten? Ik denk dat deze organisaties goede cases kunnen zijn bij de evaluatie van het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk en het bovenlokale cultuurdecreet, om bestaande hiaten in de huidige decreetgeving op te vangen? Welke hiaten ziet u zelf? Welke opportuniteiten en kansen ziet u om op basis van de resultaten van de evaluatie de genoemde decreten te verbeteren?

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb een gelijkaardige vraag. Toen u daarover in april in de commissie werd bevraagd, hebt u een aantal beloftes gedaan. Ik citeer letterlijk het verslag: "Ik vind het van een enorm belang dat de Vlaamse overheid in het algemeen en per specifiek onderdeel haar engagementen en afspraken uit het verleden maximaal nakomt. Daarom beslis ik om de uitvoering van de mail die we hebben gestuurd on hold te zetten. We zullen met de acht organisaties individueel rond de tafel gaan zitten om te kijken hoe we ze uit het gescostatuuut kunnen krijgen en eventueel in een ander statuut andere afspraken kunnen maken. Als dat niet lukt, zullen we de engagementen van de Vlaamse Regering uit het verleden ten opzichte van die organisaties nakomen. Voor mij is het enorm belangrijk dat gemaakte afspraken nagekomen worden. We zullen organisatie per organisatie een inspanning doen en nagaan of we die mensen niet structureler kunnen helpen dan hen nu een perspectief te bieden tot 2023 en daarna niets meer. Wanneer we ze eerder structureel kunnen borgen, zullen we dat doen maar tegelijk zullen we een evaluatie van de werking maken."

Uw antwoord stelde ons op dat moment gerust omdat u toch wel serieuze engagementen aanging. Maar nu is het tijd, na signalen uit het veld dat nog niet alles helemaal geregeld is, om u enkele vragen te stellen. Hoe is het overleg met de acht organisaties verlopen? Wat leverde dat aan inzichten op? Houdt u vast aan timing met afbouw tot 2023? Welke oplossingen werden gevonden om gesco-personeel in ander statuut onder te brengen? Werden eventueel andere oplossingen gevonden? Welke organisaties kregen een gunstige evaluatie, welke een ongunstige? Welke gevolgen had dat voor de subsidiëring? Zijn er mogelijkheden

onderzocht om deze organisaties te laten landen binnen het decreet over de bovenlokale cultuurwerking en wat was het resultaat?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijn kabinet heeft alle acht organisaties die gescosubsidies krijgen ondertussen individueel ontvangen voor een grondig gesprek over hun werking en hun toekomstperspectieven.

Het traject bestond uit individuele gesprekken tussen de betrokken organisaties, mijn kabinet en de administratie, op basis waarvan ik een duidelijk beeld kreeg van de kerntaken, de concrete activiteiten en de toekomstmogelijkheden van elk van de organisaties.

In navolging van deze gesprekken gaven de organisaties antwoord op de volgende twee vragen. We hadden hun een beetje huiswerk meegegeven. Welke financiële strategie heeft de organisatie om met de gefaseerde afbouw en stopzetting van de gescosubsidie om te gaan? Geïnspireerd door het gesprek met de kabinetsleden en de administratie: voor welke concrete andere subsidiemogelijkheden zal uw organisatie een subsidieaanvraag indienen?

Op basis van de gesprekken en de antwoorden op de twee bovenstaande vragen maakten mijn kabinet en de administratie een analyse van de huidige en toekomstige situatie. Hieruit blijkt dat alle organisaties in hun planning rekening houden met de gevolgen van het afbouwscenario van de gescosubsidie. We stellen daarnaast ook het volgende vast.

Kunstencentrum België, w wh at*, Incar Dansspektakel en Fakkeltheater besparen enerzijds op kosten en trachten anderzijds hun inkomsten te optimaliseren. Daarnaast geven deze organisaties aan dat ze het overwegen om subsidieaanvragen uit te werken voor projectsubsidies op basis van ofwel het Kunsten-decreet ofwel het Bovenlokaal Cultuurdecreet.

Ook Elcker-Ik en Stroom besparen enerzijds op de kosten en trachten anderzijds hun inkomsten te optimaliseren. Beide organisaties geven aan dat zij op dit moment geen uitzicht hebben op een werkingssubsidie en bekijken de mogelijkheden voor een of meerdere projectsubsidies op basis van het Bovenlokaal Cultuurdecreet. Concreet diende Elcker-Ik al twee subsidieaanvragen voor projecten in, waarvan een positief werd beoordeeld.

De Vlaamse Kring voor Esthetica is in verhouding tot de voorgaande organisaties minder actief en geeft zelf aan dat ze op termijn de kosten die gepaard gaan met hun Work Integrated Learning-methode volledig willen laten dragen door onderwijsinstellingen. Momenteel heeft de organisatie geen personeel in dienst en bekijkt ze de mogelijkheden om in te zetten op projectsubsidies voor het organiseren van tentoonstellingen, ateliers en infrastructuur.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Educatie en Recreatie (R.O.E.R.) is het verzelfstandigde deel van het cultuurcentrum van de gemeente Knokke-Heist, dat vormingen aanbiedt. Na afloop van de gescosubsidie kantelt de werking van deze organisatie volledig in de gemeente Knokke-Heist in. Op basis van de aangeleverde elementen krijg ik een sterk vermoeden dat de organisatie louter blijft bestaan om die gescosubsidie te kunnen behouden, terwijl al duidelijk is dat de inhoudelijke kerntaken geborgen zullen worden door de gemeente. Artikel 39 van het Verzameldecreet verbiedt een dergelijke constructie voor alle duidelijkheid niet. De organisaties kunnen eigenlijk doen met de gescosubsidie wat ze willen, zolang er maar voldoende kosten worden gemaakt. In dit geval is het wel frappant, aangezien het om bijna een kwart van alle gescosubsidies gaat, die hier naar mijn aanvoelen toch

niet meer op een deontologisch correcte manier worden ingezet, maar het decreet, dat door dit parlement werd goedgekeurd, staat dit toe.

Voor de financiering van de werking van de acht organisaties zijn er op korte termijn geen zekere alternatieven, in die zin dat de decretale subsidieaanvragen steeds beoordeeld moeten worden. De meeste organisaties gaven ook aan dat ze middelen zouden vragen aan hun lokale overheid, maar ook die middelen zijn op heden nog niet verworven. Om die redenen besliste ik om het huidige afbouwscenario te bevestigen, ook al stel ik me ernstige vragen of minstens een kwart van deze middelen niet op een correctere manier kan ingezet worden in de sector, daar waar er reële noden zijn.

Ik wil hierbij een warme oproep richten aan de organisaties om grondig werk te maken van subsidieaanvragen die kaderen in een Vlaams decreet. Ze kunnen zich hierin laten bijstaan door een beroep te doen op de dienstverlening van de decretale steunpunten, teneinde de kwaliteit van de subsidieaanvragen te optimaliseren.

De meeste organisaties geven aan dat ze zullen inzetten op projectsubsidies op basis van het Bovenlokaal Cultuurdecreet en het Kunstendecreet. Elcker-Ik diende concreet al twee subsidieaanvragen in en bereidt momenteel een derde aanvraag voor. Kunstencentrum België bekijkt ook de mogelijkheden om een werkings-subsidie aan te vragen op basis van het Kunstendecreet, zij het ten vroegste voor de periode 2027-2031.

Het is niet de bedoeling om de analyse van deze acht casussen te gebruiken als leidraad bij de toekomstige evaluaties van de sectorale decreten. Op basis van wat ik over de betrokken organisaties vernam, stel ik vast dat we niet kunnen spreken over hiaten in de regelgeving, maar louter over een verschil in wat de Vlaamse decreten ambiëren en wat de betrokken organisaties ambiëren.

Zoals ik al heb vermeld, begeleiden we die organisaties. We zullen dat niet vervroegd stopzetten. In het geval van een organisatie in Knokke-Heist kunnen we ons serieus de vraag stellen of dit goed besteed geld is, maar het voldoet aan de decreten en we zullen onze engagementen nakomen. We hebben de organisaties die in aanmerking komen ondertussen laten weten hoe ze zich kunnen laten bijstaan om zich aan de bestaande decreten aan te passen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw heel uitgebreid antwoord. U hebt bij elke organisatie stilgestaan en u hebt de trajecten geschetst. Ik heb van de organisaties de hen gestelde vragen en de door hen bezorgde antwoorden gekregen. Het is niet duidelijk dat het niet altijd om beleefdheidsbezoeken is gegaan. Er is het engagement om mee oplossingen te zoeken. Ik hoop dat de volgende stap zal zijn dat alle organisaties, die de vragen over de financiële strategie en de subsidiemogelijkheden uitgebreid hebben beantwoord, van het kabinet en de administratie nog verdere begeleiding naar alternatieve subsidievormen zullen krijgen.

Het klopt dat verschillende organisaties al projectaanvragen hebben ingediend. Ze doen dat natuurlijk omdat er weinig alternatieven zijn om tot een structurele erkenning te komen. We kunnen die cases gebruiken om de hiaten, om een groot woord te gebruiken, in de bestaande decreten te vinden. Verschillende organisaties vallen momenteel tussen de mazen van het net. We kunnen kijken naar de evaluatie van het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking en het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk om hier op een aantal punten aan tegemoet te komen.

Ik heb van de organisaties en de sectororganisaties een aantal elementen gekregen. Zo is er het feit dat een organisatie volgens het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking enkel op projectmatige ondersteuning kan inzetten en weinig kansen op een structurele erkenning heeft. Dat is wel degelijk een hiaat in het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Er zou moeten worden voorzien in de een of andere vorm van ondersteuning van de regionale spelers. Dat is wel degelijk een hiaat. Er is te weinig aansluiting tussen de project-subsidies en de structurele subsidies. Dat is in eender welk decreet niet voldoende doordacht gebeurd. Ik doe een oproep om daar verder naar te kijken, want er is wel degelijk nood aan structurele subsidielijnen voor bovenlokale organisaties.

Mijnheer Meremans, ik verwijs naar uw vraag om uitleg. Door het wegvallen van de provincies is er een gat gevallen voor een aantal organisaties die nood aan structurele ondersteuning hebben. Ik zie dit als een opportuniteit om die leegtes wat in te vullen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, ik zie ook dat niet iedereen zicht op volledige structurele ondersteuning heeft. Dat wordt zeker als problematisch ervaren. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de organisaties echt in een strak besparingskeurslijf worden gedwongen. In coronatijden is het niet evident werken. Er zijn heel wat bijkomende kosten en minder inkomsten, maar ze moeten werken aan allerlei aanvragen, financiële plannen en dergelijke. Dat strookt niet helemaal met uw belofte om de engagementen na te komen. Zeker in deze voor dergelijke organisaties moeilijke tijden zou ik u willen vragen om een zekere clementie en mildheid aan de dag te leggen. U moet zeker voor voldoende ondersteuning zorgen en u moet er rekening mee houden dat het allemaal niet evident is.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister-president, ik dank u voor het feit dat u die acht organisaties individueel hebt gesproken en bekeken. Hieruit blijkt dat er wat verschillen zijn.

Het is zeer goed dat we die zes organisaties begeleiden om binnen een ander cultuurdecreet of binnen het Bovenlokaal Cultuurdecreet in te passen. Ze zijn ook in gesprek met de lokale overheden. Ik begrijp ook dat u dat engagement uiteraard verder nakomt. Ik heb wel een probleem: wettelijk is het uiteraard in orde, maar als het voor de vzw R.O.E.R. in mijn gemeente over zo'n bedrag gaat, terwijl ik weet dat hun werking nu al ingekanteld is in de werking van de gemeente, denk ik dat het nuttig is om met de collega's na te denken of we het Verzameldecreet niet moeten aanpassen, om zulke zaken aan te pakken en onmiddellijk stop te zetten. Ik vind echt dat zulke zaken deontologisch niet kunnen, dat dat met overheidsmiddelen morsen is.

De voorzitter: Mijnheer Brusselmans, voor ik u aan het woord laat: ik krijg heel wat berichten binnen over uw achtergrond en de Vlaams Blokaffiche die we daar zien, een partij die tenslotte toch veroordeeld is. We hebben het even nagevraagd; ik zie voorlopig niet in hoe ik u kan dwingen om een andere achtergrond te kiezen, maar er zijn wel richtlijnen vanuit het parlement om een neutrale achtergrond te gebruiken. Mocht u dus uw scherm enigszins kunnen of willen draaien, zouden heel wat mensen die dat hier aangekaart hebben, dat appreciëren. Voorlopig is het aan u, want ik kan het u niet opleggen. U kiest of u zich een kwartslag draait of niet.

De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Ik ben geen contrair mens, dus ik zou dat gerust willen doen. U moet wel weten dat er natuurlijk geen toekomst bestaat zonder wortels, maar goed, als dan iedereen tevreden is. Bij mijn weten is die

affiche trouwens nooit veroordeeld voor eender wat. Laat mij ook duidelijk stellen dat wij nog steeds tegen het vreemdelingenstemrecht zijn, maar dat uiteraard terzijde.

Ik dank de collega's voor hun interessante vraag, ik dank ook de minister-president voor zijn interessant antwoord. Ik begrijp dat de organisaties in kwestie zelf volop bezig zijn met die omschakeling naar de project- of werkingssubsidies, met uw hulp. Dat is goed. Voor het geval in Knokke bevestigt u zelf, zoals ik in het verleden al aangehaald heb, dat daar misbruik wordt gemaakt. Die twee elementen zouden net een aanmoediging moeten zijn om alsnog de gescofinanciering vroegtijdig stop te zetten, uit fair play naar andere organisaties toe, maar misschien vooral om het misbruik van belastinggeld te stoppen. Ik wil dus aandringen om dit tegen 2022 toch te doen en ik zie absoluut geen noodzaak voor een nieuw statuut of een nieuwe subsidielijns zoals sommige collega's hier citeren.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik zie ook geen noodzaak om een nieuwe subsidielijns te openen. De decreetgever heeft met de verschillende cultuursubsidievormen bepaalde ambities nagestreefd. Niet elke organisatie in Vlaanderen is in staat om die ambitie te bereiken. Dan ga je toch niet je ambitieniveau laten zakken om bij wijze van spreken de laatste organisatie mee te trekken in een subsidietraject. Ik denk dat het eerder bij de organisatie ligt om te bepalen of ze willen upgraden naar dat ambitieniveau of niet, en wij willen ze daarin helpen. Dat lijkt me tamelijk logisch.

Mevrouw Meuleman, ik begrijp eerlijk gezegd echt niet waarom u zegt dat ik mijn engagement niet nagekomen zou zijn.

Mijn engagement bestond erin dat we elke organisatie zouden ontvangen. Voor elke organisatie zouden wij bekijken of ze in te passen was in een bestaande subsidielijns. Ik heb nooit gezegd dat wij elke organisatie zouden inpassen in een bestaande subsidielijns. Ik heb alleen beloofd te bekijken of wij ze kunnen helpen om zich in te passen in een bestaande subsidielijns. In ieder geval gaan we de engagementen uit het verleden blijven nakomen om het gescostatuuut niet vroegtijdig stop te zetten maar het afbouwtraject tot een goed einde te brengen. Dat waren mijn engagementen. Mijn engagement was niet de acht organisaties hoe dan ook in een subsidie te wringen of ervoor een nieuwe subsidielijns te openen. Dat gaan wij echt niet doen. Ik hoop dat de goede organisaties, de organisaties met voldoende ambities, in de bestaande decreten hun gading zullen vinden. Er zijn er een aantal die daar zeker voor in aanmerking komen. Dat was mijn engagement, niet meer maar ook niet minder.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Dat is dan inderdaad een inspanningsverbintenis, minister. Ik zie dat er wel degelijk inspanningen zijn gebeurd. De organisaties hebben al heel veel tijd en werk gestoken in hun dossiers, die ik heb kunnen inkijken. Ik hoop dat er nog begeleiding komt, dat de organisaties het niet zelf allemaal moeten uitzoeken maar dat ze kunnen rekenen op de administratie om te zoeken naar oplossingen. Het moet een samenwerking worden tussen de organisaties, het kabinet en de administratie. Ik blijf wel herhalen dat er wellicht een aantal bovenlokale organisaties zullen zijn die door de mazen van het net zullen glijpen. Dat heeft niet te maken met een gebrek aan ambitie maar met hiaten in de bestaande decreten. Ik ga het engagement aan om bij de evaluatie van de decreten te kijken hoe die mazen in het net kunnen gedicht worden.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik hoop toch ook dat er voldoende inspanningen zullen komen om die organisaties ten minste overbruggingstijd en kredieten te

geven in afwachting van structurele subsidies. Op dit moment zie ik heel grote inspanningen die door de meerderheid van die organisaties zijn geleverd. Ik hoop dat die zullen gehonoreerd worden in deze moeilijke tijden. Ik hoop ook dat er spoedig uitsluitel komt want het is zeer moeilijk werken in een onzekere situatie die nu al sinds april aansleept.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Ik vind die opmerking en plein public over een affiche die te zien is achter mijn rug in mijn bureau toch wel een beetje kleingeestig. Als er dan toch gepleit wordt voor een neutrale achtergrond, dan zie ik bij minister Dalle Barack Obama hangen, voormalig president van de Verenigde Staten en ook wel verantwoordelijk voor een paar oorlogen. Naast mij heb ik hier nu een mooie vlag hangen van de huidige president van de Verenigde Staten.

De voorzitter: Mijnheer Brusselmans, Barack Obama is niet veroordeeld maar het Vlaams Blok wel. Waarom heb ik een opmerking gemaakt over die affiche? U ging een vraag stellen en dan komt die affiche prominent op alle schermen van wie de commissie volgt. Vandaar mijn vraag om daar iets aan te doen. Als minister Dalle voor het scherm plaatsneemt, dan zal hij voor de foto zitten en is dat ook opgelost.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het onderzoeksrapport 'Publieksarcheologie in Vlaanderen' – 345 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister-president, het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) publiceerden beginnen deze maand samen het onderzoeksrapport 'Publieksarcheologie in Vlaanderen'. Het is een lijvig en interessant document geworden, dat een vrij volledig maar niet al te positief beeld van de situatie schetst.

Er werd nooit meer archeologisch onderzoek gedaan dan vandaag, maar de nieuwe kennis- en collectiewinst uit al die archeologische trajecten bereikt het publiek maar moeizaam. Dat er wel interesse is bij het publiek bewijst de publieksbevraging uit het rapport en bewijzen ook de lokale initiatieven waar het aantal bezoekers vaak de verwachtingen overtreft.

Het rapport stelt dat de publiekswerking in Vlaanderen te afhankelijk is van persoonlijke engagementen en ad-hocinitiatieven. Er staat: "Vlaanderen neemt deze verantwoordelijkheid momenteel niet op maar schuift ze door naar andere spelers, zonder dat daar middelen of ondersteunend instrumentarium tegenover staan."

Archeologie genereert erfgoed en genereert collecties, die in het beste geval tentoongesteld worden in musea. Het rapport stelt duidelijk: "Het Departement voert echter geen specifiek beleid rond of communicatie over archeologische collecties of musea." Toch is er het raakvlak met uw bevoegdheden op het gebied van erfgoedcollecties.

Het rapport doet onder andere de volgende aanbevelingen die ook voor uw beleidsdomein kunnen gelden.

Ten eerste: stimuleer de samenwerking tussen de cultureel- en de onroerendergoedsector. De twee sectoren hebben elkaar veel te bieden. Archeologisch en historisch onderzoek kunnen zuurstof geven aan het lokaal cultureel- en onroerendergoedwerk. De cultureelerfgoedsector heeft op zijn beurt veel ervaring met publiek en participatie. Archeologie zou de brug kunnen zijn tussen cultureel en onroerend erfgoed.

Ten tweede: ondersteun en stimuleer met praktische tips en inspiratie onroerenderfgoedgemeenten, intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, onroerenderfgoeddepots en cultureelerfgoedcellen in hun vrijwilligerswerking rond archeologie. Werk daarvoor samen met partners uit de cultureelerfgoedsector die daar expertise in hebben.

Ten derde: verruim en versterk de werking van Histories opdat het de ondersteuning van archeologische vrijwilligerswerking kan opnemen en een holistische lokale erfgoedbenadering kan stimuleren met een wisselwerking tussen culturele en lokale onroerenderfgoedwerkers.

Ten slotte: voorzie op korte termijn dat er ten minste een volwaardige projectsubsidie komt voor archeologische publiekswerking.

Minister-president, ik heb voor u naar aanleiding van het rapport de volgende vragen.

Zijn er aanbevelingen in het rapport die u als minister van Cultuur wilt opnemen of kunt opnemen? Welke zijn dat dan eventueel?

Bent u bereid om de samenwerking tussen de cultureel- en de onroerenderfgoedsector te stimuleren?

De cultureelerfgoedsector investeert al jaren in publieksparticipatie. Dat vraagt tijd, expertise, sociale vaardigheden en een netwerk, een infrastructuur waar men jaren aan moet bouwen. Bent u bereid om er mee voor te zorgen dat de expertise die opgedaan is in de cultureelerfgoedsector op het vlak van publiekswerking gedeeld kan worden met het archeologische veld?

Zijn er naar aanleiding van dit rapport plannen om in de visienota Erfgoed speciale aandacht te besteden aan de publiekswerking rond archeologisch erfgoed?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Van Werde, het onderzoeksrapport geeft een aantal interessante beleidsaanbevelingen voor publieksarcheologie in Vlaanderen die mogelijk relevant zijn om verder mee aan de slag te gaan. De resultaten worden eerst verder bestudeerd. Samen met het Agentschap Onroerend Erfgoed bekijkt het Departement Cultuur, Jeugd en Media hoe er effectief kan worden gevolg gegeven aan de aanbevelingen.

Met het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017 werden al stappen gezet om wisselwerking en afstemming te stimuleren. Zo werden de beleidsperiodes voor intergemeentelijke samenwerking afgestemd en is het minimum aantal inwoners op het grondgebied niet van toepassing als het intergemeentelijk samenwerkingsverband samenvalt met het werkingsgebied van een erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst. Ook wat het depotbeleid betreft wordt een afgestemd beleid voorbereid om de noden voor cultureel en onroerend erfgoed aan te pakken. Waar mogelijk en nodig ben ik dus zeker bereid om de samenwerking en afstemming verder te stimuleren.

Wat de publieksparticipatie betreft, kunnen cultureelerfgoedspelers zoals musea, cultureelerfgoedcellen en heemkundige kringen een belangrijke partner zijn in de

toeleiding om archeologische kennis en collecties breed toegankelijk te maken. Om expertisedeling te bevorderen, hebben het departement CJM, het Agentschap Onroerend Erfgoed en FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, in het verleden samen een geslaagde studiedag georganiseerd over de kaderconventie van FARO, participatie, het lokaal erfgoedbeleid, goede praktijkvoorbeelden en tools om verder mee te werken. We onderzoeken nu hoe we de aanbevelingen op een doordachte manier in concrete, duurzame initiatieven kunnen vertalen.

Wat de visienota betreft, werkt het departement CJM momenteel een voorbereidend traject voor de Strategische visienota Cultureel Erfgoed uit. Het departement houdt rekening met de bevindingen uit het onderzoek om een omgevingsanalyse op te stellen en de uitdagingen voor de sector van het cultureel erfgoed in kaart te brengen. Op basis van alle bevindingen en uitdagingen zal ik mijn Strategische visienota Cultureel Erfgoed vorm geven en zal ik prioriteiten en accenten voor de volgende beleidsperiode formuleren.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister-president, ik heb deze vraag om uitleg deze ochtend in de commissie Onroerend Erfgoed ook aan minister Diependaele gesteld. Ik heb hem gezegd dat ik erg vroeg was met mijn vraag om uitleg. De inkt van het document was nog maar net droog. Dat geldt ook voor mijn vraag om uitleg hier. Uit het antwoord van minister Diependaele heb ik wel kunnen afleiden dat het nog wat te vroeg is voor concrete initiatieven. Ik heb genoteerd dat de intentie er is om meer naar buiten te komen met onze archeologische vondsten. Ik noteer dat u ook rekening zult houden met de bevindingen in het rapport.

De archeologische trajecten kosten de gemeenschap veel geld. Ik vind dat daar wat return tegenover mag staan. Uit het rapport blijkt duidelijk dat de interesse van de mensen er is. We mogen wat meer naar buiten komen met de schatten die zijn opgegraven. We hebben echt wel wat om meer naar buiten te komen.

Een samenwerking met het onderwijs is misschien wenselijk. In veel geschiedenisboeken wordt nog altijd naar de grote archeologische sites in het buitenland verwezen. We hebben in Vlaanderen ook collecties van internationaal belang. Ik geef een voorbeeld uit mijn buurt. Er zijn meer dan 500 Merovingische graven blootgelegd. De collectie met de stukken die daar zijn gevonden, staat zelfs op de topstukkenlijst van Vlaanderen. Wat het onderwijs betreft, denk ik dat er in de toekomstige canon, net zoals in Nederland, ruimte voor archeologie is. Ik heb de Nederlandse canon bekeken. Daar staan zaken in als Trijntje, het oudste menselijke skelet dat in Nederland is gevonden, de hunebedden of de Romeinse grensweg die door Nederland liep. Ik kan enkel hopen dat Vlaanderen dat instrument ook voor archeologie zal gebruiken.

Uw antwoord was duidelijk. Ik kijk dan ook uit naar concrete initiatieven met betrekking tot het onroerend erfgoed en het cultuurbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Mevrouw Van Werde, ik steun uw vraag om uitleg. Ik wil nog eens verwijzen naar een resolutie die het Vlaams Parlement op 5 juli 2017 heeft goedgekeurd. Het ging toen om de financiering van de archeologische erfgoedzorg. Het laatste punt van de resolutie stelt dat we erover moeten waken dat de opgravingsresultaten in voldoende mate worden omgezet in wetenschappelijke kennis en worden ontsloten. We kunnen dat alleen maar ondersteunen. Het is nodig voldoende draagvlak te creëren bij het publiek en in het bijzonder bij lokale besturen. Archeologische opgravingen kosten veel geld. Er is vaak commentaar omdat bepaalde terreinen waarop snel moet worden gebouwd openliggen. Archeologie is zeker niet evident. Als zaken naar boven komen die voor de wetenschap

en voor het groot publiek interessant zijn, moeten we nog meer inspanningen leveren om op die manier aan de mensen te tonen wat met de centen is gebeurd. Zo kunnen we het draagvlak bij de eigenaars, de bevolking en de gemeentebesturen alleen maar vergroten.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er zijn geen bijkomende vragen gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de stijgende hulpvraag bij jongeren door de coronacrisis – 263 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Ik heb een vraag over het mentaal welzijn van kinderen en jongeren. Dat belangt ons allemaal aan. Ik heb gezien dat een aantal collega's de impuls hadden om naar aanleiding van het stijgende aantal oproepen en chatberichten bij Awel ook een vraag te stellen in de commissie Welzijn, maar mijn impuls was om die hier te stellen. We hebben hier ook al vaak over Awel van gedachten gewisseld.

In september is het aantal oproepen en chatberichten echt gepiekt. Het aantal chatberichten is zelfs verdubbeld ten opzichte van september 2019. Je ziet nu ook dat er meer oproepen en chatberichten zijn dan tijdens het begin van de lockdown. Dat is toch een indicatie dat veel kinderen en jongeren het moeilijk hebben en nood hebben aan een luisterend oor van iemand die hen kan helpen.

Waar het normaal gezien vooral de jongeren tussen 13 en 16 jaar zijn die door Awel bereikt worden, krijgen ze nu ook jongeren tot 20 jaar aan de lijn. Toevallig heb ik gisteren nog van iemand een verhaal gehoord over een jongere van nog geen 18 jaar die een zelfmoordpoging ondernomen had. Ik vind het heel opvallend en alarmerend dat je meer en meer van die berichten hoort.

De toch wel alarmerende cijfers geven wel een beeld van de mentale toestand waar veel van onze jongeren vandaag in verkeren. Veel jongeren voelen zich angstig en onzeker, ze hebben eigenlijk ook geen perspectief van hoe het nu verder moet – dat geldt voor ons allemaal, maar zeker voor kinderen en jongeren –, ze voelen zich ook niet betrokken bij de beslissingen omtrent de coronamaatregelen. Onder andere op de Instagrampagina van het jongerennieuws van de VRT hebben jongeren getuigd dat ze eigenlijk het gevoel hebben dat ze niet bevraagd worden voor de maatregelen die toch een grote impact op hen hebben, zoals bijvoorbeeld de veiligheidsmaatregel in het onderwijs. Ze voelen zich machteloos, angstig en niet gehoord.

Minister, we stellen hier allemaal telkens dat we het kind- en jongerenperspectief zo veel mogelijk centraal willen stellen. Daarom heb ik een aantal vragen, minister.

Hoe interpreteert u deze nieuwe cijfers van Awel?

U hebt Awel reeds extra ondersteund tijdens de eerste lockdown. Ik heb gisteren niet naar Vandaag kunnen kijken, maar ik heb uw woordvoerder wel een tweet zien sturen dat er blijkbaar nog extra ondersteuning aankomt. Ik heb het verhaal niet kunnen horen, want ik was pas om 23 uur thuis van de plenaire vergadering.

Hierbij hebt u dus ook een kans om dat verhaal in de commissievergadering te brengen.

Welke stappen hebt u reeds ondernomen om het kinder- en jongerenperspectief centraal te stellen in het kader van de coronacrisis? Welke plant u nog?

Op welke manier wilt u de stem van kinderen en jongeren binnen de coronamaatregelen nog meer aan bod laten komen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: In die aflevering vandaag zat ook een fiere Kempenochter, Louise Van Assche. Zij hield een zeer indrukwekkend betoog. Het is een mevrouw die uit de Kempen afkomstig is, lange tijd in Brussel heeft gewoond, en nu in Austin, Texas woont. Zij getuigde over haar onderzoeksproject, met steun van het Fonds Pascal Decroos trouwens, over Black Lives Matter. Het is een heel interessant gesprek. Dit geheel terzijde.

Kinderen en jongeren zitten, zoals u terecht aangeeft, met heel wat vragen tijdens deze coronacrisis. Die vragen gaan over al die berichten over de besmettingscijfers, de maatregelen die regelmatig worden aangepast, de beperkingen van het sociaal contact en de impact ervan op het school- en studentenleven, de dreiging voor de gezondheid van jezelf of iemand uit je omgeving, de onzekerheid over het perspectief enzovoort. Al deze elementen hebben een invloed hebben op het welbevinden van kinderen en jongeren.

U verwijst terecht naar de cijfers bij Awel. Daar is een stijging van het aantal oproepen met 30 procent ten aanzien van dezelfde periode van vorig jaar en een verdubbeling van de chats, zoals u aangeeft. Ook bij WAT WAT ziet men een spectaculaire stijging van de paginabezoeken, twee tot drie keer meer. Die cijfers tonen aan dat we blijvend werk moeten maken van een laagdrempelig aanbod waar kinderen en jongeren een luisterend oor krijgen. Ik volg dan ook de oproep om te luisteren naar kinderen en jongeren en met hen, in plaats van alleen over hen, te spreken over de angsten en bekommernissen en vooral te bekijken welke toekomstperspectieven stap-voor-stap kunnen worden geboden door de regels na te leven. De campagne 'Donkere gedachten' van WAT WAT, waaraan onder meer Awel heeft meegewerkt, wil hierin ondersteunend zijn. Die samenwerking is in deze tijden een goed voorbeeld van preventieve ondersteuning van de jongeren zelf en van zij die zich zorgen maken over vrienden.

De jongeren hebben duidelijk nood aan hulplijnen zoals Awel en vanuit Vlaanderen investeren we hier bewust extra in. Awel heeft zich sinds de start van de coronacrisis als cruciale partner voor kinderen en jongeren getoond. Ik heb gisteren in de uitzending meegedeeld dat de regering heeft beslist om Awel en WAT WAT structureel te versterken met extra middelen. Een van mijn eerste beslissingen vanuit Jeugd bij het begin van de lockdown was de toekenning van extra middelen aan Awel en WAT WAT. Dat ging om eenmalige bedragen van 100.000 euro per jaar voor WAT WAT en 75.000 euro voor Awel boven op de bestaande subsidies waarop zij kunnen rekenen vanuit het Departement Jeugd. De middelen die eenmalig werden toegekend tijdens de eerste coronagolf worden nu dus structureel; zij zullen jaar na jaar toegekend worden. Jullie zullen dit ook vertaald zien in de begroting 2021, bij de beleids- en begrotingstoelichting (BBT).

De voorbije weken en maanden hebben we gradueel het kind- en jongerenperspectief centraler kunnen stellen. Ik heb in het begin van de coronalockdown herhaaldelijk die oproep gedaan. Jullie in de commissie hebben dat ook gedaan. Ik stel vandaag vast dat dit nog altijd actueel is. We moeten daar altijd op blijven hameren. Maar er zijn ook al heel belangrijke stappen gezet om het kind- en jongerenperspectief bij de aanpak van de pandemie handen en voeten te geven.

Ik denk hierbij aan de impulsen van WAT WAT en Awel, de erkenning van het jeugdwelzijnswerk als essentieel beroep, het Actieplan Generatie Veerkracht, de heropening van publieke ruimten zoals skateparken, speelparken en sportterreinen, de doorstart van het jeugdwerk tijdens de zomer met kampen en activiteiten, de extra middelen voor de jeugdzorg vanuit het Noodfonds, de recente aanname van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP), waarin de eerste lessen uit corona zijn verwerkt in acties en de structurele gesprekken met organisaties die dicht bij de leefwereld van kinderen en jongeren staan. Ook het standpunt van minister Weyts en van de hele regering dat het prioritair is om naast de zorgsector en de economie ook de scholen open te houden, draagt bij tot de versterking van het kind- en jongerenperspectief bij de aanpak van de coronacrisis.

U weet dat de cijfers vandaag weer de verkeerde kant uitgaan en dat strengere maatregelen worden genomen. Wij hebben een kleine twee weken geleden de jeugdwerkregels verstrengd. Wij hebben gisteren opnieuw samengezeten met de jeugdsector, met de twee collega's van de Franse Gemeenschap en met de virologen. Ook in het licht van het overlegcomité hebben wij voorstellen gedaan om de regels verder aan te scherpen. Dit moet ook nog worden besproken op het overlegcomité van morgen. In elk geval heb ik gevraagd aan de jeugdbewegingen om al aan te geven dat er voor dit weekend jammer genoeg geen activiteiten met overnachtingen mogelijk zijn. Vanuit De Ambrassade werd dat ook zo doorgestuurd. Dat is een van de zaken die we voorstellen, om dat de komende weken in die moeilijke situatie zeker niet meer te doen. We zullen volledige duidelijkheid kunnen bieden na afloop van het overlegcomité.

Het is een permanente evenwichtsoefening, om recht te doen aan de positie van kinderen en jongeren, met respect voor de veiligheidsmaatregelen. Enerzijds willen we natuurlijk dat de jeugdwerking zoveel mogelijk kan doorwerken en dat jongeren zoveel mogelijk hun gewone leven kunnen voortzetten, anderzijds moeten we er natuurlijk voor zorgen dat het virus in bedwang wordt gehouden, dat we die curve doen dalen of minstens afvlakken de komende dagen en weken. Dus moeten de regels gerespecteerd worden en voldoende streng zijn.

Naast de initiatieven en de beslissingen die werden genomen, heb ik deze namiddag een overleg ingepland met een aantal belangrijke actoren die het perspectief van kinderen en jongeren binnenbrengen, vertolken en kunnen terugkoppelen naar het werkveld. Het is de bedoeling om, als er een verstrenging komt, voldoende rekening te houden met dat kind- en jongerenperspectief.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik zal het vandaag moeten herbekijken. Wanneer er een fiere Kempendochter binnenkomt die zo'n mooi parcours heeft afgelegd, moet ik dat zeker herbekijken. Ik zal dan zeker ook uw fragment nog wel uitzitten.

In mijn inleiding ben ik het misschien vergeten, maar de stijging hoeft niet alleen een negatieve zaak te zijn. Het is ook goed dat tijdens zo'n crisis kinderen en jongeren duidelijk de weg vinden naar Awel en WAT WAT. Dat is op zich niet alleen negatief. Het is ook goed dat er blijvend werk wordt gemaakt van dat laagdrempelige aanbod, en ook dat de middelen structureel verankerd zullen worden. Dat is een goede zaak. Over hoeveel structurele middelen zou het dan gaan? Kunt u daar al iets meer over zeggen? Of moeten we daarvoor de begrotingsbesprekingen afwachten?

Wat de huidige situatie betreft, is het inderdaad zo dat de cijfers niet de goede kant uitgaan. Dan moet er geschakeld worden. Een aantal strengere maatregelen zullen helaas ook in het jeugdwerk nodig zijn. Ik ben zelf geen fan om grote aankondigingen te doen voordat het overlegcomité heeft plaatsgevonden. Ik ga u

dus ook niet vragen wat er morgen op tafel ligt. Laat ons dat eerst bespreken met de kinderen- en jongerenvertegenwoordigers deze namiddag en dan morgen op het overlegcomité. Dan hoop ik dat daar een goede beslissing uit komt.

Het is goed dat er over mogelijke aanpassingen in het jeugdwerk wordt overlegd met de sector en met de jongeren zelf. Maar gebeurt hetzelfde bij de andere sectoren, zoals Onderwijs of Sport of nog andere sectoren met een rechtstreekse impact op heel veel kinderen en jongeren? Worden ook zij betrokken bij het beslissingsproces? Ik weet het oprecht niet. Vorige week is er in het onderwijsveld toch heel veel discussie geweest. Zijn leerlingen of vertegenwoordigers van leerlingen daarbij betrokken? Dat is toch belangrijk. Kinderen en jongeren zijn niet alleen bezig met jeugdwerk. De impact van het coronavirus op hen zit vooral op andere vlakken, in eerste instantie in het onderwijs. Zijn daarover afspraken gemaakt in de regering? Weet u of zij daar ook bij betrokken worden?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer Anaf, ik wil eerst op uw laatste vraag ingaan. Ik wil me hierbij aansluiten omdat ik een aantal signalen heb gekregen dat het overleg tussen het onderwijs en de Vlaamse Scholierenkoepel zeker in het begin niet zo vlot is verlopen.

Minister, dat is niet uw rechtstreekse verantwoordelijkheid, maar misschien kunt u dit in de Vlaamse Regering wat aanscherpen.

Ik wil u echter ook feliciteren. U weet dat ik gevoelig ben voor structurele in plaats van projectmatige investeringen. Ik vind het een goede keuze. Het stemt me positief dat tijdens de bespreking van het JKP alvast is aangekondigd dat een aantal eenmalig vrijgemaakte middelen zullen worden verlengd en structureler aan de organisaties zullen worden toegewezen. Ik denk dat dit een goede keuze is.

Mijn eerste vraag betreft het jeugdwerk. U hebt terecht vermeld dat u dit van in het begin van de crisis als een essentieel beroep hebt beschouwd. U hebt ervoor gezorgd dat het jeugdwerk kon blijven draaien. Gezien de aantallen die nu op hen afkomen, kan ik me voorstellen dat er in de sector een grote toevloed van werk is. Ik weet niet of u met de sector hebt overlegd om, eventueel samen met minister Beke, projectmatig of liefst structureel nog bijkomende mogelijkheden te scheppen om het werk op het terrein tijdens de komende donkere wintermaanden mogelijk te blijven maken. Met digitale kanalen en chat kunnen we veel doen, maar een gedeelte van het werk zal nog op het terrein moeten worden verricht.

Mijn tweede vraag betreft het jeugdwerk. Met betrekking tot wat op tafel ligt, ben ik het ermee eens dat we niet moeten proberen vandaag de pieren uit uw neus te halen, zoals dat wel eens wordt gezegd. Ik wil weten hoe u in het algemeen naar het risico op een totale lockdown in het jeugdwerk kijkt. Zult u alles in het werk stellen om te proberen altijd een basis van mogelijke activiteiten in het jeugdwerk te garanderen? Ik voel me, voor alle duidelijkheid, op dit ogenblik niet goed geplaatst om daar een oordeel over te vellen. Ik wil vooral uw beleidsmatige benadering horen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Voorzitter, ik wil in de eerste plaats de kans grijpen om de vrijwilligers van Awel te bedanken. De oproepcijfers zijn in de vraagstelling vermeld. Dat is enorm. Recent heb ik gevraagd om een evaluatie van het nieuw organisatiemodel van Awel. De teams zijn anders ingedeeld. Uit die evaluatie blijkt dat de vrijwilligers zich goed met hun teams verbonden voelen. Ondanks de

crisissituatie en de doorgevoerde reorganisatie krijgt Awel meteen dit resultaat. Dat is een dikke pluim waard.

Er is een verschil tussen het kind- en jongerenperspectief en het worden gehoord. Ik begrijp beide. Het is uiteraard essentieel dat met het kind- en jongerenperspectief rekening wordt gehouden. Ik ben ervan overtuigd dat dit in het jeugdwerk en het onderwijs gebeurt en dat dit door de hele Vlaamse Regering wordt gedragen. Op zich is het gehoord worden belangrijk, maar het is onmogelijk om iedereen mee aan de tafel te krijgen. Dat gaat niet enkel op voor jongeren.

Minister, deze namiddag zit u samen met de vertegenwoordigers. Het zal helpen die vertegenwoordigers te horen, maar daarnaast is het natuurlijk belangrijk de verhalen en zorgen van jongeren via Awel, WAT WAT en andere kanalen te horen en te kaderen.

Ik heb nog een vraag over de verschillen in oproepen. Blijkbaar krijgt de hulplijn nu ook vaak jongeren tot 20 jaar aan de lijn. Voordien ging het vooral om jongeren tussen 13 en 16 jaar. Die andere leeftijd betekent dat heel andere vragen en complexe materies aan bod komen. Ik vraag me af of de vrijwilligers hierin worden bijgestaan of hiervoor worden opgeleid. Een verschil tussen een 16-jarige en een 20-jarige zijn bijvoorbeeld vragen over de arbeidsmarkt. Dat is absoluut niet evident. Vroeger kwamen die vragen minder binnen, maar ik kan me voorstellen dat ze nu vaker te horen zijn.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Ik keek even naar mijn vraag die straks volgt en ik vermoed dat uw antwoord daarop niet zo heel veel zal verschillen van wat u net aan collega Anaf geantwoord hebt, omdat het ook gaat over hoe we informatie bij jongeren krijgen. Ze was misschien beter gekoppeld geweest. Ik denk dat ik hier even wat bijvragen zal stellen, en dan kunnen we misschien voor de efficiëntie van de agenda mijn vraag dadelijk schrappen.

Collega Anaf, ik denk dat u gelijk hebt. Stijgende cijfers hoeven helemaal niet te betekenen dat er meer nood is aan die informatie – al zal het wel zo zijn – maar kunnen ook heel positief geïnterpreteerd worden, namelijk dat jongeren steeds vaker de weg vinden naar de kanalen die daarvoor bestemd zijn, die we ook vullen met zeer correcte informatie. Maar we proberen uit de hackathon in Brussel – en volgens minister Somers ook in Mechelen – toch ook lessen te trekken over hoe jongeren willen dat er met hen gecommuniceerd wordt. Ze geven heel duidelijk aan dat de informatie bij hen komt via de socialemediakanalen, Facebook, Instagram, Snapchat, TikTok. Dan is het zaak om te zorgen dat die informatie ook correct is, dat die ook op tijd gewijzigd wordt als er iets verandert.

De vraag blijft toch hoe we ervoor kunnen zorgen dat de informatie die doorstroomt, zo correct mogelijk is, dat er niet te veel verhalen circuleren die niet juist zijn, die mensen op het verkeerde been brengen, en of wij uit die hackathon lessen kunnen trekken en die ook op het terrein kunnen implementeren, om te zorgen dat er meer en betere informatie tot bij de jongeren geraakt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil mij nog even aansluiten bij de oorspronkelijke vraagstelling. Minister, u haalt terecht aan dat het een uitdaging blijft in deze tijd om oog te hebben voor het algemeen welzijn van onze kinderen en jongeren en de wijze waarop we in crisis omgaan met hen en hun rechten en de ruimte die we hen kunnen bieden.

Ik ben ook heel blij met uw aankondiging dat u de middelen voor Awel en WAT structureel verder gaat uitbouwen. Die twee kanalen hebben hun kracht de afgelopen maanden meer dan bewezen. Zij hadden sowieso al een goede werking. Er zijn heel wat bijstellingen geweest. Wat zij vandaag verwerken, is gigantisch. Je voelt dat zij echt wel een belangrijke steunpilaar zijn voor heel wat jongeren. Dus inderdaad een pluim voor hen, maar ook een pluim voor u om hen verder te ondersteunen om die uitbouw ook te kunnen blijven waarmaken.

Zoals u aangaf blijft het een uitdaging om met kinderen en jongeren in gesprek te blijven gaan over welke impact deze crisissituatie op hen heeft. Ik ben ook heel blij dat u deze namiddag opnieuw met hen in overleg gaat. Ik heb een tijd geleden ook gevraagd om met alle ministers van de regering te bespreken om dit ook in hun beleidsdomeinen structureel te doen. Ik begrijp dat dat niet altijd evident is, maar ik wil toch vragen om dat op de agenda van de regering te blijven zetten. Ik zie dat een aantal ministers daar wel aandacht voor hebben, er rekening mee houden en in gesprek gaan, maar dat je anderzijds in een aantal beleidsdomeinen ook wel voelt dat jongeren toch vragen waarom hun stem niet nauwer betrokken wordt bij het maken van keuzes. Misschien komt dat deze namiddag ook wel mee aan bod en kunt u er gericht collega's op aanspreken.

Ik heb een vraag over het federale niveau. In crisissituaties moeten ook daar keuzes gemaakt worden. Ik vraag mij af of coronacommissaris Pedro Facon in zijn entourage, bijvoorbeeld bij Ceval, die een andere samenstelling zal krijgen, kan aandringen om ook bij hen mensen met kind- en jongerenperspectief nauwer te betrekken. Iedereen die in deze crisissituatie keuzes moet maken, moet daarbij aandacht hebben voor het kind- en jongerenperspectief.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik begin met de vraag om ook op federaal niveau het kind- en jongerenperspectief centraal te stellen. Eerlijk gezegd ben ik tevreden over de manier waarop dat op federaal niveau is geëvolueerd. Er is heel veel bewustwording gebeurd de afgelopen maanden. Je merkt dat dit Ceval in zijn algemeenheid, maar ook de mensen die het opvolgen in het overlegcomité, waar onze minister-president en viceminister-president aanwezig zijn, echt helpt. Vanaf het begin hebben wij in ons sectoroverleg Jeugd Marc Van Ranst erbij betrokken. Hij brengt mede de verbinding tot stand met Ceval. Daaraan is professor Pierre Vandamme toegevoegd, die daarin bijzondere expertise heeft. Ook met Erica Vlieghe en Pedro Facon onderhoud ik regelmatige contacten. Je merkt bij hen heel veel aandacht voor de kinderen en jongeren.

Collega Coenegrachts, ik stel voor dat ik inga op uw bijkomende vragen bij de volgende vraag om uitleg. Het zal een uitgebreid antwoord zijn want er valt veel over te zeggen. Ik zal er dan in detail op ingaan.

Collega Perdaens peilt naar wat het betekent dat Awel nu ook oproepen ontvangt van jongeren tot 20 jaar. In de vormingen die Awel organiseert worden de vrijwilligers opgeleid om contacten te hebben met jongeren ongeacht hun leeftijd. Het feit dat nu ook 19- en 20-jarigen bellen en chatten speelt eigenlijk geen rol. Het mooie aan het concept van Awel is dat het een professioneel uitgeruste organisatie is, die evenwel haar basiswerking met jongeren laat gebeuren door vrijwilligers.

Collega Anaf wijst erop dat de stijging van de cijfers niet alleen een negatief, maar ook een positief effect heeft. Ik treed dat bij. Je merkt dat zowel Awel als WAT WAT bekender worden, meer aandacht krijgen, en dat jongeren er meer hun weg naartoe vinden. Dat is een goede zaak. *(Onverstaanbaar)*

Voor WAT WAT is het een structureel bedrag van 100.000 euro dat erbij komt en voor Awel is dat 75.000 euro. Dat zijn bedragen per jaar. Het zijn exact dezelfde bedragen die wij in het kader van Generatie Veerkracht eenmalig hadden toegekend. Om u een idee te geven: WAT WAT zit binnen de context van Ambrassade, die een kleine 2 miljoen euro krijgt. Voor WAT WAT was er oorspronkelijk 100.000 euro uitgetrokken binnen Ambrassade. Awel heeft een financiering van een klein half miljoen euro. Het gaat dus wel over substantiële, structurele stijgingen van die budgetten.

U peilt ook, zoals collega Rombouts, naar de intenties van collega-ministers. Die aandacht is alleen maar toegenomen in de voorbije maanden. Ik heb in het weekend Louis Motte gesproken, de voorzitter van de Vlaamse Scholierenkoepel. Hij zei dat hij in het begin van de crisis niet zo vaak werd geconsulteerd, maar nu wekelijks soms zelfs dagelijks samenzit met de minister van Onderwijs om de aangepaste regels te bespreken. Ook daar gebeurt heel wat.

Collega Vaneekhout, u peilde naar de impact op de organisaties die, zowel in het jeugdwerk als in het welzijnswerk, werken met kwetsbare kinderen en jongeren. Ik heb daar geen cijfers over, maar het is evident dat de noden zeer groot zijn. We zullen het in het kader van de bespreking van de begroting daarover kunnen hebben. We zien een versterking van de zogenaamde WMKJ's (werking voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren).

Maar natuurlijk is het niet enkel iets budgettairs. Het gaat ook over het leggen van kruisverbanden, het ontwikkelen van initiatieven, het bekijken waar de lacunes zitten. Het is precies met dat oogmerk dat ik deze namiddag verschillende actoren zal zien, om te weten wat er de komende weken en maanden nodig is.

Collega Vaneekhout, u vroeg mij wat voor mij, in het geval van een verdere verstrenging, de bottomline is om het kind- en jongerenperspectief centraal te stellen, naast het belang van het onderwijs en de scholen. Dat gaat ook over het hoger onderwijs. Het is trouwens een heel goede zaak dat de universiteiten en hogescholen voor de eerstejaarsstudenten wat meer mogelijk maken dan voor de andere.

Naast het belang van onderwijs zijn er voor mij twee zaken die we absoluut anders moeten doen dan in de eerste fase. Ten eerste moet het jeugd welzijnswerk blijven functioneren, niet alleen digitaal maar ook met een-op-eengesprekken en in kleine groepen. Wij hebben binnen het welzijnswerk een protocol gemaakt, waarbij we met kleine groepjes, tot acht personen en één begeleider, kunnen voortwerken. Dat protocol moet in elk geval mogelijk blijven. Ten tweede is er het belang van de publieke ruimte. Dat is een deel van de oplossing voor jongeren, dat is geen deel van het probleem. Tijdens de eerste lockdown zagen we dat speelpleinen, sportterreinen, basketbalpleintjes enzovoort gesloten werden. Ik dring er absoluut op aan dat dit in gelijk welke situatie, zelfs in een totale lockdown, niet gebeurt. Dat zijn voor mij de twee elementen die in elk geval moeten gerespecteerd worden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Collega's, dank u wel voor het aansluiten bij de vraag. Minister, dank u wel voor uw uitgebreide bijkomende antwoord. Ik ben heel erg tevreden dat er zowel op federaal als op Vlaams niveau meer aandacht is voor kinderen en jongeren. Het is nodig dat we dat blijven op de agenda zetten omdat veel jongeren nog altijd het gevoel hebben dat ze te weinig worden gehoord. Dat signaal moeten we blijven oppikken. Er gebeuren veel inspanningen voor.

Minister, ik ben heel blij met het laatste wat u zei. Dat is een van de dingen die ik echt onbegrijpelijk vond tijdens de eerste lockdown. Niet alleen dat de speelpleintjes zelf gesloten werden, maar zelfs dat het eigenlijk niet was toegestaan om

op een grasveldje te spelen. Je mocht alleen maar wandelen, lopen en fietsen. Dat was totaal niet op maat van kinderen en jongeren. Als er toch een lockdown zou komen, is het voor kinderen en jongeren inderdaad van primordiaal belang dat de publieke ruimte toegankelijk blijft en dat het mogelijk moet blijven voor kinderen om in die publieke ruimte te spelen, dat ook de speelpleintjes indien mogelijk beschikbaar blijven.

Ook dat het jeugdwelzijnswerk moet blijven functioneren, onderschrijf ik. Het was goed dat vanaf het begin van de eerste lockdown het jeugdwelzijnswerk als een prioritair beroep werd omschreven. Maar ze hadden het toch echt moeilijk omdat ze moeite hadden om nieuwe manieren te vinden om jongeren te bereiken. Het fysieke contact is in die sector zeer belangrijk. Dus, als het kan, is dat een heel goede zaak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de kanalen waarlangs coronagerelateerde informatie jongeren bereikt – 297 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Er komt op iedereen, maar zeker ook op kinderen en jongeren, heel veel informatie af. Zeker over de maatregelen en de ernst van de situatie, over waar men zich aan dient te houden. Over hoe de scholen functioneren, en of ze open blijven.

U herinnert zich dat wij daarover in deze commissie hebben gesproken met de jongeren zelf. Er is nu ook het initiatief van de hackathon, om met de jongeren zelf in dialoog te gaan over hoe zij vinden dat de informatie breder tot bij hen zou moeten komen.

Een van de conclusies die in De Standaard stonden beschreven, is heel duidelijk. Het komt niet van de politici of van de traditionele media. De informatie wordt op de sociale mediakanalen gezocht.

Minister, het initiatief van de hackathon is zeer nuttig, maar de vraag is concreet wat we met die conclusies doen. Zetten we dat om in de praktijk? Neemt u hiervoor bijkomende initiatieven? Het is haast niet te doen, maar hoe zorgen we ervoor dat de circulerende informatie zo correct mogelijk is en dat jongeren zo goed mogelijk worden geïnformeerd?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, een goede aanpak van de coronacrisis vraagt om een duidelijke en inclusieve communicatie op maat. We merken de noodzaak hiervan elke dag. Als we over het kind- en jongerenperspectief spreken, gaat het zeker ook om communicatie.

De hackathon speelt op deze nood in. Dat gebeurt in Brussel, maar in Mechelen is er een gelijkaardige aanpak. Het is een initiatief van een groep geëngageerde Brusselse jongeren voor jongeren. Op vraag van het Universitair Ziekenhuis Brussel is in cocreatie met de betrokken doelgroep gezocht naar communicatiestrategieën en -kanalen om de coronamaatregelen zo duidelijk en zo gericht mogelijk bij jongeren te krijgen.

De hackathon raakt mijn bevoegdheden voor Brussel, Jeugd en Media. Ik heb de hackathon dan ook bijgewoond om zelf te zien en te horen wat de noden en de behoeftes van jongeren zijn en welke oplossingen naar voren worden geschoven. Ik geloof er sterk in dat jongeren belangrijke ambassadeurs kunnen zijn om hun leeftijdgenoten te wijzen op de noodzaak om de coronamaatregelen na te leven.

In de loop van vorige week hebben de organisatoren van de hackathon me hun conclusies bezorgd. Die conclusies moeten met enige voorzichtigheid worden gelezen. Het gaat immers om een eenmalig initiatief met een aantal jongeren. De resultaten zijn niet zo zeer wetenschappelijk, maar verlenen interessante inzichten in de kennis over de maatregelen, in de naleving en in de impact van de boodschap. Ik zal een aantal conclusies kort overlopen.

Wat de coronamaatregelen betreft, is vastgesteld dat een aantal maatregelen, zoals het dragen van een mondkapje, handhygiëne en afstandsregels, vrij goed gekend zijn en dat een aantal andere maatregelen, zoals de app en wat moet gebeuren indien iemand met een besmette persoon in aanraking is gekomen, dan weer iets minder gekend zijn.

Wat de verspreide informatie betreft, beseffen jongeren dat er over het coronavirus veel fake news circuleert. De boodschapper met de grootste impact is vaak een persoon uit de nabije omgeving, zoals een vriend, een kennis of een straathoekwerker. Getuigenissen van een besmette persoon laten ook een duidelijke indruk na. De belangrijkste boodschap is dat we moeten blijven herhalen. Er is een zekere coronamoeheid en we moeten ervoor zorgen dat de boodschap helder is en herhaaldelijk naar voren komt.

De hackathon en andere acties tonen aan dat er nog heel wat uitdagingen zijn om een zo breed mogelijk bereik en een grotere maatschappelijke impact te krijgen. De communicatie moet ook meer op maat van doelgroepen worden gebracht. Om die reden zit ik op 23 oktober 2020 rond de tafel met een aantal belangrijke communicatie-actoren, waaronder de initiatiefnemers van de hackathon, communicatie-experten en een aantal van onze structurele partners. Wat mijn eigen beleidsdomeinen betreft, zijn dat WAT WAT en het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid. Samen met hen, wil ik nagaan hoe we verder gericht werk kunnen maken van een inclusieve communicatie. Ik wil de lopende initiatieven op het bestaand communicatiebeleid afstemmen. Ik denk dan aan de zogenaamde check-check-check-campagne die we in het begin van de coronacrisis met jonge influencers hebben gevoerd. We zullen dat de komende maanden voortzetten.

In het beleid zie ik drie speerpunten. Ten eerste moet er een sterke samenwerking zijn tussen de verschillende spelers die zich over de communicatie met jongeren buigen. Ten tweede moet er een duidelijke en gerichte communicatie op maat van kinderen en jongeren zijn. Ten derde moeten we officiële kanalen stimuleren om foute en valse berichtgeving te weerleggen. Dat is onze strijd tegen fake news.

Daar heb ik al gewerkt op verschillende vlakken. Dit was ook de rode draad bij de initiatieven die al genomen zijn bij de uitbraak van de coronapandemie.

Als ik het heb over onze partners, denk ik in het bijzonder aan WAT WAT en Awel, die we hier al uitgebreid besproken hebben, en ook aan het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid, de rol van het jeugdwerk, en tot slot niet te vergeten de initiatieven die onze openbare omroep ter zake neemt: denk aan het Instagramkanaal nws.nws.nws, aan de initiatieven van Ketnet en MNM om kinderen en jongeren te bereiken.

Ik zal morgen ook verder kijken naar de vaststellingen en afspraken die uit het overleg komen, en de 'lessons learned' van goede praktijken en initiatieven.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Het stelt mij enigszins tevreden dat u alle initiatieven van zeer nabij opvolgt en permanent op zoek bent naar bijstellingen en verbeteringen. Ik ben opgelucht te vernemen dat veel boodschappen toch wel bij jongeren binnenkomen, dat heel veel maatregelen toch begrepen en aanvaard worden. Herhaling is de kracht van elke communicatie, dat weten we allemaal. Meestal zeggen we: als we het beu gehoord zijn, begint het bij de mensen binnen te sijpelen. Herhaling is dus zeer belangrijk.

Als u het hebt over samenwerking met iedereen die met communicatie naar jongeren bezig is, worden daar dan ook de socialemediaplatformen zelf bij betrokken? Zijn daar contacten die op regelmatige basis gebeuren, heel specifiek rond deze problematiek? Of staan die daar niet voor open? Dat is nog een bijkomende vraag.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): De conclusie die collega Coenegrachts aanhaalde, is: 'politici en traditionele media staan ver van mijn bed, ik haal de informatie uit Instagram, Snapchat en Facebook'. Ik hoop dat het voor niemand in deze commissie een verrassing is dat dat voor jongeren zo is. We hebben het er al heel vaak over gehad, jongeren halen nu eenmaal hun informatie voornamelijk uit gratis informatie via sociale media, niet de klassieke media. Dat wordt ook heel erg goed gedaan. Wanneer je bijvoorbeeld naar Instagram nws.nws.nws gaat kijken, vind je daar heel duidelijk terug wat code oranje is – dat staat in verschillende stappen uitgelegd. Nu, die hebben nog maar 88.000 volgers, dat is niet niks als je nog niet zo lang actief bent, maar dat kan zeker veel beter als we weten hoeveel jongeren zij zouden kunnen bereiken. Er zijn heel wat doelgroepen die nog niet van het bestaan van die kanalen weten. De organisatoren gaven het ook al aan, er moet meer communicatie op maat van die doelgroepen komen. De minister gaf dat zelf ook aan. Het is heel belangrijk om daar op in te zetten.

Gezien u dat gesprek morgen nog aangaat, verwacht ik niet dat er al een antwoord is hoe u die verschillende doelgroepen juist gaat bereiken. Dat zal een vraag zijn die morgen op tafel ligt.

Als de jongeren aangeven welke maatregelen ze goed onder de knie hebben, zijn dat die die niet te vaak veranderd zijn. Diegene die wel vaker veranderd zijn of recenter veranderd zijn, liggen moeilijker. Als we die vraag gewoon in de samenleving gaan stellen, gaan we helaas hetzelfde antwoord krijgen. Dus zoals collega Coenegrachts aanhaalt: herhalen, herhalen, herhalen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit mij graag aan bij deze vraagstelling omdat jeugdinformatie een ongelooflijk belangrijk thema is, maar ook een thema dat permanent door de jaren heen blijft evolueren. Er moet altijd aandacht zijn voor hoe we innovatief en creatief omgaan met die communicatie en communicatiekanalen om onze kinderen en jongeren maximaal te bereiken. We hebben hier de afgelopen maanden toch ongelooflijke stappen voorwaarts gezet om kinderen en jongeren te bereiken. Het is heel interessant om daar de informatie uit te halen: welke evoluties hebben we gezien, waarom gaat het de ene of andere richting uit? Het blijft een uitdaging om de beste kanalen te zoeken, en dat zal ook in de toekomst zo blijven.

We zien hoe de sociale media evolueren, hoe influencers veel meer impact hebben dan twee, drie jaar geleden. Het is belangrijk dat wij de jeugdinformatie blijven stroomlijnen. In het verleden is vaak gebleken dat er wel heel veel informatie kan zijn maar dat kinderen en jongeren ze moeilijk vinden en niet weten of ze

betrouwbaar is. Het is heel moeilijk omdat wij in een breed veld van communicatie en communicatiekanalen zitten. Onder andere WAT WAT is in die gewenste stroomlijning een heel belangrijke partner. Zij hebben hun rol daarin al bewezen, en ik hoop dat zij die in de toekomst verder kunnen uitbouwen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Er is een vraag gesteld naar de socialemedia-platformen, een onderwerp dat hier al vaker aan bod is gekomen. Je merkt dat verschillende platformen daarmee bezig zijn en COVID-19-gerelateerde informatie centraal proberen te stellen. Ik denk dat zij daar al goede inspanningen doen. Het kan zeker nog beter, maar wij hebben daartoe nog geen concrete initiatieven genomen in de voorbije weken.

Collega Perdaens, ik zal daar morgen verder over spreken. Wij gaan kijken naar de best practices, en de lessen die wij daar kunnen uit trekken. Hoe kunnen wij stappen vooruitzetten? Hoe kunnen wij kruisverbanden realiseren? Zoals u zegt, collega Rombouts, is het stroomlijnen van informatie belangrijk, alsmede het bundelen van de capaciteiten die er zijn. Ik geef een concreet voorbeeld. We zijn vandaag tegelijk aan het onderhandelen over de beheersovereenkomst van de VRT en over de overeenkomsten die wij hebben met de Ambrassade. De bedoeling is om in beide beheersovereenkomsten ook een structurele samenwerking te verankeren tussen initiatieven als nws.nws.nws en WAT WAT en Awel. Er moet echt worden samengewerkt en er moet doorverwezen worden. Bijvoorbeeld zijn er regelmatig interessante reportages op Ketnet op televisie over kinderen, soms jongerenreportages op MNM, radio. Die worden soms opgepikt op nws.nws.nws wanneer ze nieuwswaardig zijn. Welnu, die kunnen soms ook interessant zijn voor Awel en WAT WAT om ermee aan de slag te gaan. Op dat soort samenwerkingen gaan wij structureel inzetten in de komende jaren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over jongeren en de beeldvorming ervan in coronatijden – 316 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Het onderwerp van mijn vraag is misschien al eerder aangeraakt in de zijlijn van andere debatten, bijvoorbeeld over onderwijs. Maar ik vind het toch belangrijk om het eens specifiek daarover met u te hebben in deze commissie, minister. Ik kijk uit naar uw antwoord gezien mijn goede ervaring met uw zienswijze. Ik heb mij de voorbije maanden en zeker de afgelopen weken soms echt geërgerd. Ik werd toen ik 16 of 17 jaar was als leider van een jeugdbeweging geconfronteerd met de typische reacties tegen jongeren, zoals "in onze tijd zou het niet waar geweest zijn". Ik heb toen gezworen dat ik nooit zelf zo zou worden. Ik ben intussen halverwege de 30 en ik probeer nog altijd zeer consequent volgens die attitude te leven, waarvan ik denk dat het de juiste houding is.

Ik heb de voorbije weken, ook hier in het halfrond, uitspraken gehoord die mij toch de wenkbrauwen deden fronsen. Neem nu de uitspraken van minister Weyts, zeker in het begin van het debat over het openhouden van de scholen, alsof de jongeren alleen maar zouden bij elkaar klitten op straat als ze niet naar school konden. Ik heb gisteren in het debat in de plenaire vergadering ook nog andere parlementsleden dergelijke uitspraken horen doen over 16-jarigen die niet goed weten wat ze

met hun tijd zouden moeten aanvangen en die de besmettingen dan maar weer de hoogte injagen. Ik heb daar toch wel mijn bedenkingen bij.

Vanuit die ergernis stel ik vandaag die vraag. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat deze generatie even geëngageerd of getalenteerd is als eender welke andere voorgaande generatie. En ik geloof nogal in de kracht van vertrouwen.

Morgen is het de Dag van de Jeugdbeweging. Dat is misschien al een goed voorbeeld. Het jeugdwerk heeft zich de voorbije weken als eerste sector, in overleg met u, strengere beperkingen opgelegd en gaat daar deze week opnieuw mee aan de slag. Ik wil toch eens herhalen dat deze sector een voorbeeld is voor velen wanneer het gaat om verantwoordelijkheidszin en veerkracht.

Aan de andere kant – en dat mag ook gezegd – zijn er uiteraard kleine groepen van bepaalde jongeren die het moeilijk hebben met de maatregelen en niet zo goed bezig zijn. Het gaat dan over kotfeestjes, over jongerencafés waar het soms moeilijk is om met z'n vieren aan een tafeltje te blijven zitten, in een hoekje van de speelplaats wordt al eens de anderhalvemeterregel overtreden. Jongeren zullen altijd zoekende blijven en zullen altijd een tikkeltje rebels blijven. Dat typische jong-zijn is in deze tijden zeer moeilijk en moeilijk te dwingen in keurslijven van coronamaatregelen, hoe noodzakelijk – daar twijfelt niemand aan en dat is hier ook de boodschap niet – de naleving ervan ook is.

En dus wordt 'de jeugd' daarop aangewezen. Net zoals sommigen denken dat bepaalde bevolkingsgroepen moeten worden aangewezen als de verspreiders van het virus. Voor sommigen zijn het de allochtonen, voor anderen de Brusselaars of de Franstaligen. En als er nog eens een groep bij komt, dan zijn het maar de jongeren.

Op de jeugdige onbezonnenheid kunnen we als overheid op twee manieren reageren. We kunnen kiezen voor een strikte, controlerende lijn. Dat was toch wel een beetje de boodschap die rond het onderwijs werd gegeven. Aan de andere kant zie je her en der initiatieven ontstaan van bottom-up sensibiliserende teams. U hebt er daarnet in andere antwoorden ook al naar verwezen: geëngageerde mensen die zich binnen hun omgeving of subcultuur opwerpen als ambassadeurs om de coronamaatregelen concreet te vertolken, te belichamen en de naleving te stimuleren.

Het is het klassieke onderscheid – en misschien is dit wat theoretisch maar daarom niet onbelangrijk – tussen extrinsieke en intrinsieke motivatie. Ik geloof nogal in de kracht van vertrouwen. Ik denk dat de weg van de intrinsieke motivatie de meest duurzame zal zijn in de context waarin we zitten, en waarin we helaas nog een hele tijd zullen moeten volharden.

Minister, ik wou dit thema op de agenda plaatsen omdat ik denk dat u als minister van Jeugd mee de leiding kunt nemen om daarmee aan de slag te gaan.

Mijn eerste vraag is wat mij betreft in dit thema de belangrijkste: hoe kijkt u naar de spanningsvelden tussen het voorbeeldige werk van jongeren, het rebelse gedrag van bepaalde jongeren en het vingerwijzen naar 'de jeugd van tegenwoordig'?

Hoe bereiken we de jeugd en blijven we de jeugd bereiken om de noodzakelijke maatregelen na te leven? Welke manier wilt u hierbij hanteren? Wilt u handelen vanuit een vertrouwen in 'de jeugd van tegenwoordig'?

In welke mate hebt u zicht op en ondersteunt u de spontane initiatieven binnen bepaalde groepen die werken aan sensibilisering en draagvlak? Vinden zij

voldoende vlot de weg naar correcte informatie? Ik denk dat u daar al relatief omstandig op hebt geantwoord bij de vorige vragen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Vaneekhout, om te beginnen: ik deel uw ergernis over diegenen die het hebben over 'de jeugd van tegenwoordig'. Dat is iets van alle tijden. Als je kijkt naar de jongeren in de huidige coronacrisis, moet je vaststellen dat er misschien een kleine minderheid is die zich niet houdt aan de regels, en dat kan uiteraard niet door de beugel, maar dat de grote meerderheid van de jongeren zich op een bijzonder goede manier gedraagt. Er is ook heel veel vrijwillig engagement aanwezig. Morgen is het inderdaad de twintigste editie van de Dag van de Jeugdbeweging. Er zijn meer dan honderdduizend animatoren in Vlaanderen, vrijwilligers voor het grootste deel, die zich dagelijks inzetten voor onze kinderen en jongeren. Wat mij betreft is dat iets wat onvoldoende gezegd wordt.

Daarbij komt dat we heel veel spreken over jongeren en dat we meer mét jongeren moeten spreken. Dit is ook iets wat in deze tijden meer dan ooit belangrijk is.

We hebben gezien dat de jeugdwerkzomer – en we hebben het hierover al vaak gehad – dankzij duidelijke jeugdwerkregels en draaiboeken een succes is geweest. Er waren heel weinig besmettingen. Samen met het jeugdwerk hebben we de vorige week ook de beslissing genomen om over te schakelen naar code oranje. We zijn vandaag aan het bekijken hoe we de regels verder kunnen aanscherpen om ervoor te zorgen dat het jeugdwerk op een verantwoorde manier kan voortgaan.

De beperkingen wegen zwaar, zeker ook voor jongeren die hun vrijheid en toekomstperspectieven ingeperkt zien.

Jongeren zijn nog nooit zo digitaal verbonden geweest, maar ze snakken, net als minder jonge mensen, ook naar fysiek contact, wat in deze periode zo veel mogelijk moet worden vermeden. We kunnen dit virus enkel bestrijden als we de regels samen naleven.

Ik roep alle instanties op om naar kinderen en jongeren te luisteren. Waar hebben ze nood aan? Waarin kunnen we hen ondersteunen? Hoe kunnen we hen ondersteunen om de coronavermoeidheid te overwinnen? Als coördinerend minister wil ik inzetten op een breed kind- en jongerenperspectief. Dat perspectief kan pas worden gegarandeerd indien we kinderen en jongeren als volwaardige actoren beschouwen en op alle niveaus rekening houden met hun stem.

Mijnheer Vaneekhout, u hebt een aantal vragen over sensibilisering en communicatie gesteld die al aan bod zijn gekomen. Om de vaak lokale bottom-up initiatieven te stimuleren, is de situatie fundamenteel dat ik natuurlijk probeer met cruciale actoren in gesprek te blijven. We blijven een afstemming zoeken tussen de officiële en de informele kleinschalige informatiekkanalen. Die afstemming moet leiden tot een sterke, inclusieve communicatie, zowel nu als in de periode na de coronacrisis.

De drie vragen om uitleg die zijn gesteld, zijn gerelateerd. Dat hierover zo veel vragen om uitleg worden gesteld en dat zo veel commissieleden het woord nemen, wijst nadrukkelijk op het prioritair belang van communicatie om de pandemie te bestrijden en om elkaar te motiveren om de regels na te leven.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik ben zeer blij dat u mijn ergernis deelt. Dat betekent alvast dat we allebei weten in welke richting we moeten werken

en wat de boodschap is die deze commissie moet uitdragen. Ik had ook niets anders verwacht. Mocht uw antwoord een andere teneur hebben gehad, zou ik zeer verbaasd zijn. Ik erger me eraan dat die andere teneur soms deels het Vlaams Parlement binnenwaait. Ik doe een actieve oproep aan alle fracties om actief mee te bouwen aan het hanteren van een andere toon.

Ik wil even ingaan op het specifiek element dat mijn vraag om uitleg anders maakt dan de andere vragen om uitleg, namelijk de beeldvorming. Onbekend is onbepaald. Dat speelt een rol, want er zijn heel wat actoren in de samenleving die veel minder voeling hebben met de jongeren van nu. Zij kijken daar met meer vragen naar. Morgen is het de Dag van de Jeugdbeweging 2020. Het is natuurlijk wat laat om nu nog meer campagnes op te zetten. Er zijn veel reguliere en positieve getuigenissen van wat met kinderen en jongeren gebeurt. Denkt u dat het nodig is op korte of langere termijn een zichtbaarheids campagne te voeren om dit voor een bredere groep in de samenleving zichtbaar te maken? Ik geloof dat het stelselmatig negatief bejegenen van kinderen en jongeren een impact op die jongeren zelf heeft. Denkt u dat we daar afdoende op antwoorden? Kan een dergelijke campagne een ander signaal geven en het vertrouwen in hen in deze periode uitdrukken?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Voorzitter, wie echt wil polariseren, kan dat. Het is simpel. Minister Weyts heeft het volgende verklaard: "Als de hele samenleving zo goed de maatregelen zou respecteren als het onderwijs, dan zaten we nu in een heel andere situatie." In dat interview heeft hij nadien gesteld dat, naast de pedagogische aspecten, ook veiligheidsaspecten tellen. Als jongeren een week thuis zitten, is de kans 90 procent dat ze ook anderen zullen zien. Dat is een bedenking die we ook ten aanzien van volwassenen kunnen maken.

Mijnheer Vaneekhout, in datzelfde interview heeft een niet nader genoemd lid van Groen gereageerd dat er op en rond scholen veel contacten zijn die het coronavirus kunnen verspreiden. Ik kan nu roepen dat jongeren zich volgens die persoon op en naast de school niet aan de maatregelen houden. Ik denk niet dat dit nuttig of nodig is. Ik denk ook niet dat die persoon dat bedoelde. Ik zou dat kunnen doen, want dat is wat polarisatie is. Het is belangrijk op de pedagogische aspecten te focussen. Door onderwijs op school kunnen jongeren elkaar zien. Dat is beter voor het mentaal welzijn. Er is minder leerachterstand. Deze vraag om uitleg had perfect zonder de polariserende insteek en tonaliteit gekund, maar daar was het u waarschijnlijk exact om te doen.

Wat ik hier belangrijker vind, zijn de extra initiatieven waarvan sprake. Nog belangrijker dan hoeveel er zijn en hoe ze uitgerold geraken, is dat de informatie die ze verspreiden ook effectief correct is. Dat kan alleen wanneer er voldoende informatie verspreid geraakt van gekende actoren met correcte informatie die zij dan kunnen oppikken.

Minister, dus gewoon de vraag om bij uw overleg deze namiddag en morgen namiddag dit mee op tafel te leggen, dat zeker teruggeregrensd wordt naar die informatie die vanuit de erkende instellingen komt om die maatregelen na te leven.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Perdaens, we zullen dat zeker meenemen. Ik onderschrijf ook uw vraag om niet te polariseren en steeds het debat aan te gaan met respect voor de woorden van de persoon die gesproken heeft. Dat is in het algemeen een bijzonder goede raadgeving voor elk van ons.

Wat de mogelijke informatie campagne betreft, heb ik niets specifiek gepland. Ik verwijs wel graag naar het initiatief van de Vlaamse Jeugdraad van een klein half

jaar geleden. Dat was het initiatief 'Kijk naar ons', waarbij ze vroegen om een betere representatie van jongeren, onder meer in de media, met oog voor de diversiteit van jonge mensen en ook plaats voor hun engagement. In het kader van de onderhandelingen over de beheersovereenkomst van de VRT is dit alvast ook een element dat meegenomen wordt. We zullen heel veel aandacht hebben voor de plaats van jongeren bij de openbare omroep, en ook de diversiteit die daar aanwezig is en het engagement. Dat gaan we zeker meenemen. Maar dat is geen afzonderlijke communicatiecampagne, dat is meer een algemene strategische doelstelling in de beheersovereenkomst van de VRT.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Ik ben een klein beetje verbouwereerd. Collega Perdaens, ik verwijs gewoon terug naar de letterlijke zinnen die minister Weyts ingebracht heeft. Uiteraard heeft hij dat nadien gecorrigeerd en genuanceerd, maar de reden waarom hij gewaarschuwd was dat zijn tonaliteit niet juist zat, is omdat de scholierenkoepel officieel gereageerd heeft dat een klein beetje vertrouwen in de 'jeugd van tegenwoordig' wel zou mogen. Sindsdien heeft hij daar inderdaad heel duidelijk een aantal andere posities over ingenomen. U kunt zich ergeren dat ik een bepaalde vraagstelling doe, het is natuurlijk makkelijk om iedere tussenkomst van een parlementslid weg te zetten en te doen alsof het polariserend is. Ik ben hier maar met één bezorgdheid lid van deze commissie, en dat is niet het in het belang stellen van minister Weyts of van die andere collega waarnaar u verwijst, die een bepaalde teneur geschapen zou hebben; ik zit hier om de stem van jongeren mee te vertegenwoordigen en te zeggen dat het geen goede zaak zou zijn dat de politiek op stelselmatig negatieve manieren over kinderen en jongeren spreekt, dat dat geen correcte weergave is van de realiteit. Ik ben altijd zeer nauwkeurig met de woorden. Minister, u hoeft zich daarover, wat mij betreft, geen zorgen te maken. Maar het is nogal vervelend als iedere vraagstelling weggezet wordt vanaf het moment dat er een bepaalde collega van een partij genoemd wordt; het lijkt me dan niet zo geloofwaardig om als partijgenoot daarover dan meteen in een kramp te schieten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.